

ספר צינה דוד

על הלכות נקיון אדם
מכונסין משפחה היום כבר נוסח
מרוכב יאז לעולם אכס קנהל גשמי כל
בעל החלק והחגבר באריות נכירוש אפסין
על בעל העיטור בפירוט חקוס דוד על כל הנבחה
הן אברים פנימי והן אברים חיצון ועל כל צרכי
מעיים והכל על א כלדק של הסדר: ע"י החוקר
מוחלף: חנוע דבה טייטשליך ח"א - כל לזכות
בו הרגיש חסני שכמה מחפלים סתבשה כמו א
הנה כמו שפיראנו בהשכחות ובהרמנות בספר דוד
מן גדולי עולם ולהסיר המחשלה חישדלני
ה"ה חתורני הר"ר דוד בן הר"ר
גרשון רייטש ז"ל וגירתו קבועה
בק"ק אלברשווייכלר פאך לק"ק מלפנים
וביותר סמוך לחוק לאנדז

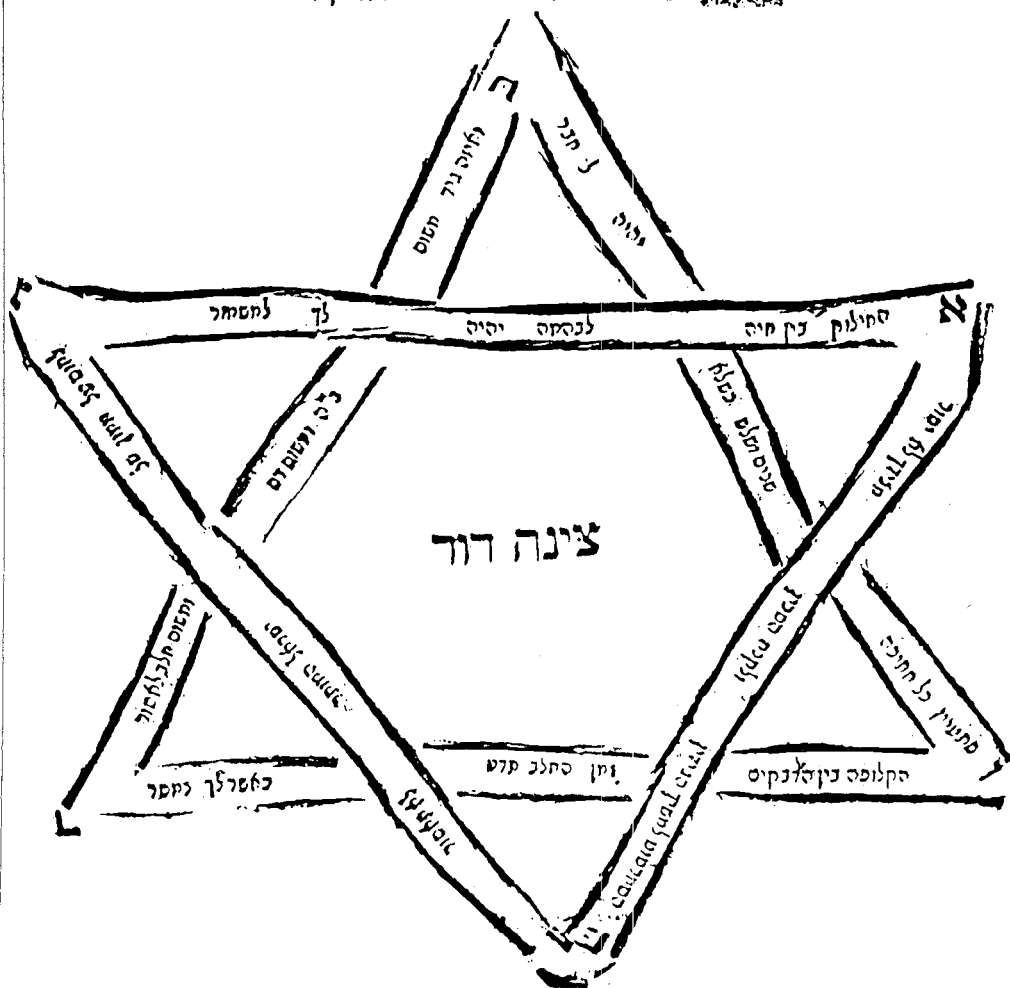
גרפם בק"ק פיורדא

פ"י החמוקן התורה הר"ר הויס בן
הר"ר נלי הר"ש מוכים יצ"ו
בסמך כל אלה נפ"ש האכל
נער לב"ק

ונם ציגלוד יחד

[illegible]

ובמידה הנה יש שטח חסיפין קר שטח בללים שגריך כל שנקר לדע אותם בשטח קנה ושיחשו ותחזק בספר
החסיפות במה מאחזורים באריות הכל באר איטע בסיחין

ספר

תקון לדוד

על דיני

ניקוד מחלק הפנים ומחלק אחוריים

עם

פירוש אשכנזי כל דין על הסדר.

ע"י התורני הר"ר

צבי פנחס בן הר"ר אליעזר געלבארט

חזן ושו"ב ומנכ"ל בק"ק בורגקונדישטאדט במדינת בייערן.

שנת וזאת הברכה לפ"ק

נדפס בדפוס של האדונים שטאמפפער, עדער & קאמפ. אין פריעסבורג.

החם השנית דפ' הספיקול ב"ר זכרי' דוב נאש הספיקול אין הייזים העבריי.

Namens-Verzeichniss der Herren Subskribenten:

Hohenstein, (Ostpreussen)

הערד מ. פֿרענקעל, קאנטאָר.

Kletsko. (Posen)

הערד א. י. עלטער, קאנטאָר אונד לעדער.

Lichtenfels. (Bayern)

הערד איזאק קאָנאכער, שוּחַס וּבּוּדק.

Lüneburg. (Hannover)

הערד טהעאָדאָר פֿילד, לעדער.

Merzig a. d. Saar.

הערד ל. בעניאסן.

Nürnberg. (Bayern)

הערד מאַריטן טהורנויער, פֿיר דיא אַרמאעלי.

טישע געמיינדע-ביבליאָטעק.

Ostrowo. (Posen)

הערד מ. גילד, קאנטאָר.

Spandau. (Brandenburg)

הערד לעווינאָהן, קאנטאָר.

Steinbach. (Rheinpfalz)

הערד פֿיס וויל.

St. Wendal. (Preussen)

הערד א. אייזנקרעטער.

Schwabenberg. (Lippe-Detmold)

הערד לעבאך.

Tilsit. (Preussen)

הערד א. וואָלקיהן, קאנטאָר.

Altenkunstadt. (Bayern)

הערד מאַריטן זעליגבערג, פֿאַרשטאָר.

א. נאָרדהויזער, עלעמענטארלעכער.

Bayreuth. (Bayern)

הערד דאָקטאָר קישינאָו, ראכבינער.

דאכניער, לעדער.

מאָזעס דלבערשמידט, שוּחַס וּבּוּדק וּמנקה.

וואָלף ווערטהיימער.

Burgkunstadt. (Bayern)

הערד יונה לעבענישטער, עלעמענטארלעכער.

זאלאָמאָן קאָהן, פֿיר דעססען שוויצעניער.

פֿאַמער אין ערלאנגען.

Bamberg. (Bayern)

הערד וועטצלער, יווועליער.

Dresden. (Sachsen)

הערד ל. ניימאן, שוּחַס וּבּוּדק וּמנקה.

Erfurt. (Sachsen)

הערד הערמאן לעפֿי, קאנטאָר דער טעאָראַט

אַרמאָדאָקסען-געמיינדע.

Fürfeld. (Rheinhessen)

הערד פֿינקעלגריין, קאנטאָר.

Geldern. (Elsass)

הערד דור פֿיאנקען.

Haigerloch. (Hohenzollern)

הערד יאָקאָב האָהענעמסער, שוּחַס וּבּוּדק.

Obgenannten Subskribenten, welche mir zur Deckung eines kleinen Theiles meiner Druckkosten halfen, spreche ich auf diesem Wege meinen herzlichsten Dank aus.

Der Verleger:

S. H. Gelbart in Burgkundstadt,

Oberfranken, (Bayern.)

הקדמה של תיקון לדור.

וידא פנחס בן אלעזר את הקפני הזה וישבו וגלגלו של המהצר כאשר דפס בהקדמה שלו וכל מה שאירע לדור אירע לפנחס, זה היה בר צאח נכרה חס היה גר, זה מעשיו לא שקט ולא שלו זה היה הולך בנעוריו משיצה לישיבה ללמוד תורה, זה היה גדל בין קופרים ורצון חס היה גדל בין לומדי תורה וכל משפחתו היו לו ים ומקדים כשרים ולא לספר כל הכי הרפתקאות דערו עלי, ושה פנחס את הדברים האלה בלבו ואמר בלבו הסדר שהגדל שזינו לצייר הוא רק פרט אחת שהוא נבלה לעולם תורה ואם להרי אצערנאנקען. ואחרי ה' כי אכנס צי ואמרת אלך ואחזק מלחא. ומאחר שזה הספר דפס בשנת תק"י ולע"ע חרמ"ו לפ"ק הנה עבר זמן ק"ל ובהדפוסים צפראג וצפראנקעזער **אין קול ואין קשב מזה הספר** אמרתי על שלשה הדברים העולם עומד ואחזק זה הק"ל בזכות שלשה דברים

צום בנאשתי קול

קול

מסון בנאשתי קול

ותשובה (המחבר הוא בעל השו"ת) **ותפלה** (המחבר הוא בעל הפלג ומוהל מומחה) **וצדקה** (המחבר הוא בעל דאח ישרא)

ומעבירין את רוע ק"ל. אבל הקדמות ולין ושריות שותא, חולא שקילנא רמון ורשותא מן המהצר צנה דוד לאמר דבר צמנו **וילחדש שמו וספרו** ואומר דבר צמס אומרנו מציא גאולה לעולם, וכבוד חכמים ינחל, כי גם אם כל ימי גדלותי בין החכמים אבל עתה צמקם שאין אנשים כשדלתי להיות איש כאחד משירי כנסת הגדולה להחזיר עטרת דוד ליושנה וזכות זה לא אמות בצומאתי אלא מות ישרים והש"תש יציעו אל עמי וככה רוח וחרד על דברו ומחוקה שנת העצד:

ועתה אספר המאורע אותי היות זה שמונה עשר שנים צמחטות וצדיקות עסקתי, וצד שקעשיתי בן שמונה עשר לחופה הייתי יוקצ אוהל בין רבים המופלגים ועל פיהם ילחתי וצאתי ואחריהר המסכתי וכל דבר טיאל מפי"ה לי להחכר רשעתי וגם היה יכולת לי לאמר בשמוחה לב לאצי הלדיק ברכתי גם אם אני, וגם הוא אומר בשמוחה ראה רוח תורה צד! אבל לסומיה דעצידתא עבדן ומללחא, יידי כאשר התעו אותי חלקים מציח אצי היו אצותי היקרים וקרוצי ורצותי החסידים ואצי זקני המנוח מו"ה ר' יצחק איצק דין לך, מלחיים ומחזירים אותי לאי כך צעקצי האלף וה' יעצד לך רעוהך בכל אחרותא, ומלחיה העת סנה

עצדו

הקדמה של תיקון לדוד

עצמו עוד ח"י שמים, והרצה מרובי שראיתי וידעתי במשך הזמן מה שקצו לא שנה ל' חייל
למד עמו: —

ויתפלל פנחס ואמר לב טמור ברא לי חלקים ורוח נכון מדע בקצו לקדש את שמו
ברבים כי אין לי חצר וכ"ס רב, ומשום לקיים החוב המוטל עלי להמליח ערך
לביתי איני זיכולת לשבח ולהלל את עלמי בהחמדת החורה ובמנהג חסידות כמנהגי מנעורי
אבל בזאת יתהלל המתהלל — כי תמים אני בדירתי וציוחתי במקומותי כפי פירש"י פרשת נח,
ולפי ים שדורשים. ואני נשבעתי ואקיימה לשמור משפתי לדקדק ואחזיר חרצי על ידך, לקיים נניב
חורה עם דקדק, וק'בל ר'נת ע'מך ש'גברו ט'הברו ל'ורא והמלא מ'שאלותי, זכות יגיעת החורה
שלא נעמתי ש'כת סוס על משכבי צימי בסורותי יעמוד לי ויגן עלי, אמלכי ומחקי ולנגדך כל
תאותי ולך תליות עיני לעבודתך וליראתך, כי מים אין להעציר נ'מאה אס אחמני על הדמה
טמאה, אך בגלל אצות חושיע צנים, והיו אחרי פי לרלון לפני צוראי ולפני כל רואי את הקסר
צנה דוד וגם תקן לדוד חבורי, אל תקילו למלי ודברי, כי סהדי צמחמים לא הצאתי
דין אחד אשר צדיתי מלבי רק מפי קושרים וספרי לדיקי יסוד עולם וכמחש ירצה צישראל ואני
לא חציתי זה הקסר לגדולי הערך ממני כ"א לפחותי ערך כמיני ולזכות הנבים הוא רעיוני
ולמדש עטמות דוד, והדן אותי לכף זכות ירבה צמיש ה' לחיות: **אמן**

נכסיה וכגמר צע"ק פ' **קדושים תהיו** שנת **ו'זאת הברכה** ל"פ ק.

דברי המתקן לש"ש ותורתו:

פנחס צבי וחמיד ורביג דילאון בלעותא.
צלוחתהן בכך מקבל והניא בעותא.

ספר

צנה דוד

על הלכות ניקור.

אע"ם שקצת מונימין מספר הזה כבר לזמן מרובה יצא לעולם אפס קצחו ועכשיו בא בעל המלקט והמחבר באריכות בפירוש מססיק על בעל העימוד בפירוש מקום דוד על כל הבהמה הן אברים פנימי והן אברים חיצון ועל כל בני מעיים והגל בל"א כל דין על הסדר. ע"י המנקר מומחה מגזע רבה מיימשליך מנ"ש. כדי לזכות בו הרבים מפני שבמה מבשולים שנעשה בעו"ה עד הגה כמו שתראו בהסכמות ובהרמנות בספר הזה גדולי עולם ולהסיר המכשלה מישראל:

היה התורני הר"ר דוד בן הר"ר גרשון דייטש ז"ל ורדתו קבועה בק"ק אלבשוויילר נסוך לק"ק מנהיים וביותר סניך לחוץ לאגרי.

נרסם בסעם ראשון בשנת ו'תל אות נסוך תאכל בשר לס"ק.

וכעת נרסם מחדש

בשנת וזאת הברכה אשר ברך לפ"ק.

הסכרו הזה עמדתו בנכד וקור"ה. אשכ נכ"ח דוד ב"ה נרשון דייטש יורה. ונס"ח צינה דוד מורה:

: דכשמי את ה' ועניי למנוח ספיץ
 : רחמן לי מגן ישעך וימינך חסעדני
 : דכריך ה' הודיעני ואורחותיך לפני חכין
 : בנדבה אשנפה לך ואורה שמך כלה
 : דלל פמים דככו מגן הוא לכל הסוסים צו חמיד
 : גדלו לך אתי ונכומה שמו יסדך
 : דכשו ה' ועוזו נקשו פניו חמיד

וצנינה הזה יש ששה מקיפין נגד ששה כללים שלריך כל מנקר לידע אותם בלשון קלרם ופידושו תמלא בספר
 בכללם קודם חתיכות אשר מאחריים בחתיכות הכל בלר היטב בקימן א' :

הקדמה של המחבר.

יחבר דוד את הסו"רה הזאת. ואמר המחבר בלב נשבר צליל כס נצר ומילין לספר כי ידעתי קולך ידיעותי ומיעוט השגתי ערכי ופעולתי שכלכל צינה לא נחתי ונפחד ס' לא עמדתי כאשר מנעתי לא סקסתי ולא שותתי. ולעת הזאת יאל עלי הנזירה להיות נשלחתי דנכח על ידי פניה דעה אשר הקרה ס' עלי בדרכי שינלתי למדינת הול"נד כמנהגי לשעבר והייתי מטלטל מעיר לעיר בקיץ שנת רח"ש לני ונמסר בקיץ ואל"א לספר כל בני הרפתקאות דערו עלי וישם דו"ר את הדברים האלה בלעצו. מוט שגלה למקום חורב : ודו"ר ברם וינא אל שמו"אל צעיר הקודש ליסא צולין גדול היא העיר ואם צישראל סופרים ורצון מלאה כרמוני ומלאתי שם אנשים אשר עסקו במלחכות שמים. לנקר האחוריים. ולאמתי אל לני ומי יודע לעת כזאת הנפתי למל"כות ושמשתי שם הגדול הדור בעסק הזה ה"ה החורני והמושלג מוהר"כ שמואל שמוט וזודק ומנקר וגאמן בק"ק הנ"ל ושאלתי אותו על כל פרכי דינים אשר אין להם מקר צהיות שם שפרי מנקרים והם רפיא צידן ואין מענה צפיהם אלל החכם מודה על האמת ה"ה מור"ם הנ"ל ואמר לי חמיד שאל בני שאלה וישר שילך. ומשם ויילך לא נחתי עד שאלתי מנוח לכך רנל הוא הק"ק פול"ט פול"ט דף 77 פ"ט כנשי"א משנה הראשונה. ואמר דוד עתה חספה לי כל המנקרים המופלגים המלאים שם. וגם מלאחי ציד מוהר"ם הנ"ל כשרים ישינים מזה העניין רק הדינים הם משורים שלא כסדר כמו בספר צ"י ובאש"ר ובאלפסי ושאר רשונים ואין איש שם על לבו ללמוד העסק הזה כסדר רק איש מטי איש עד הל"א מסיני ואש"פ שהמחבר מודות אהרן יגע בדבר הזה אפי"ס אחד מאלף מן המנקרים שצנינים אותו וחלווהו החסרון צדיעמו וצאמה הניג את הספר שלו לפי בקיאתו רק בקורר ואפ"ס השמיט כמה דברים כאשר שאלתי למנקרים רובן ככולם שיש ק"ס גידין במסוריים לרשות אחי צאיהם מקומן של שנים. הכה כי זה ח' מן הכללים צלמח ניקור שרין כל מנקר לידע את זאת וסימן הוא כי כל שלחנות מלאה קרא וכו' ואין מגיד לי רק הנ"ל גידין אשר עליי שביין אל מאלכו ממנו כ"א מ"מ כי ס' גידין שאסורין מן דם אם שכת ח' מהן הן בטלו בס' וג"ה אפילו צלף לא בטל כי היא צריה צפני עצמו כדלית צ"ד סימן ק' סעיף ח' ועוד משום כמה ששטח לריבין לידע ע"כ יעבתי עד שאלתי צירוף החורני מוהר"ם הנ"ל והורה לי על האמת כאשר יד אלי נכחתי ואשר צדיי ממנו ואש"פ כטווי אל פיר מולדתי היא ק"ק ניקלשבורג עיר ואם צישראל ושם מלאחי מנקרים ישינים העוסקין במלחכה זו ושאלתי ודעתי על כל פרכי דינים עד שצאתי עממה לפני צ"ד גדול אשר שם ועשינו הלכה למעשה צפני הנ"ל ולא ראו והצינו ורכנינו את העון והמכשלה אשר יאל מהם ולאשר זאת הנכסו הנ"ל עצם האלושים פרכים וצנפה מוצ"ס פיר ועשו אחי למעשים על בית המעבדים ועל כל המנקרים שלא ימרו אחי ויעשו הכל כאשר אלוה עליהם וכן חסלו הכחז אשר עמדי מכל הנ"ל אשר צנש כאשר שפעחק אותו כחז צפולי ההקדמה זאת :

ואודר ה' כי אנפח צי ולאמתי אלך ואחזין מילחא אשר לא היה מעולם ופיליח לזרע דאנא לכתת שום דבר מלני רק מה שקצנתי מרצותי ונה שאלתי צפסי קודש וגם לא נחתי לסלוק על המספר ס"א הנ"ל רק להחזיק דבריו ולהעמידם על מכוונ כי הוא כחז הכל בקורה ואני אצוה אחריו למלאות ולהעמיד דבריו על צוריים כאקף המזכיר ולא כמזכיר. ואליין ככ"מ הסוד ובעל הפיסור מה שהוא הסמיס והמסדס הדין מלין צאה מקורה וכל מקום שנמצא גיד וטעם של כל גיד מן ק"ס גידין כי הוא המספר ס"א הכשור רק הנ"ל גידין שרין למטע אחריהן וצאמה צחור בס' גידין אפרים נמלחין ג"כ שרין למטע אפריהן כמו קרן לני וכדומה לו אש"פ שם אינן אסורין ומשום ג"ה אפי"ס לרין למטע אפריהן צמי שנגמה צדיי אפניתי כאשר אנלר הכל בעז"ס צפנים על מקומו ולהוציא מכל הספיקות כי בכל פעם שהייתי שאל למנקרי צמר על הא דלפיל והסיני לי כך קצנתי מאצותי ומרצותי ואחזין מעטה האו"רות ולא ידעין ואש"פ שפרצ צפ"ס כחז שמי אפסר למרשן כחז וכן צ"ד סימן ר"ד סעיף ז' וזה נאמרו אפילו על למדן גדול זה צודדי אמת כי מי שמיני יודע מקום הליכתו כסדרן אלל מי ששימש ולמד הדינין יוכל לבחור הכל צמר היטב וכל מנקר יצין את זאת הא צלל הא לא כגי וכמה פעמים ראיתי מן המנקרים שמוכרין ואינם יודעין מה הוא גידין או קוקנותו ולפעמים מוחזין צמר שמופה את הפלג ואחזין שחלז הוא ולפעמים מניסין חלז במוח ואומרי' שהצמר טופה אותו כמו צפול"ץ ה' לי כמה פעמים ריני ריבות ואינן יודעין מניסין מפרקא צמי' הכהה כמו שאלכו אי"ה צפנים מדעוה ולכן אקרא את הספר הזה **צינדה דוד** כי נמה קלקולין ראיתי מן מנקרין בנחיתות צמר קושלי"ץ והדבוק צו מקדין לנה (ובנ"ל שילד) שהוא על דרך מנן דוד והרליתי למנקרין הס"ן נחזכו כמו שקצנתי מרצותי והוא אסור ממש דם והמחבר ע"א כחז רק כחם והביד למעלה (בצילד) אסור משום דם אלל הניד מונס צחור הנכסר ולרין למחוס

לפתח הנגד ולורחו כזה **ש** והם חותמין רק מחוץ כמו שלכתב ח"ה על מקומו ומכס רוב שיפוט בכל מקומו
בסמך קידש מלאה לפרוש הנ"פס לכן לקרא הפירוש נשני פנייהם מקום דוד ויהיה נחם רוח ללומדים
ולעוסקים ולא ינמרכו למשש הזה והנה וצוילי ידו לי כל המנקרים המומסים ואת זה לעומת זה אכתוב בכל
מקום כל דינין נלשון חשכנו כדי שיהיו בקיפין אפילו הפנמים והמון עם איך לנהוג לנקר הסלק הזנים עם
סני מעשים. כי הכל משתמשים בעצמם או וממקרו לעצמם ולשפוטם ואין גאולי ארץ יודעין מזה ומהם עצמם
רעיו פנמים והם שמנקרים נגד שלא כדת וכן הבני העצים ובפטר הסמול שמנקרים מחכיות מחכיות
והומרים שיכולים לנקר המחכיה בלם שלא ינאלו המחכיה ניד ולא הם כ"י מים ומלח ונאלח הגידין האלו
אסורין ממים סלג כמו שמראה בדין הסמול ועוד רעות כהנה וילך דוד לדרכו ושמאל סג למקומו. מפני מה
יחלקו הסלק האסור למעשה מחכיות כמו שלניין אותם במלך האסור דהיינו: (א) גיד הנשה: (ב) קוש"לנין.
(ג) מחכיה האלנים. (ד) קריש"לס. (ה) ליסקא או צייטש. ולא למסם כל זאת כי זה פ"ס הסוד שמשה עמקין מיתין
וט' עמקין משמאל שהם כנגד פטרה כחות של פומלס הסוכנים המרכבה והס' סניו רשעים יחללכון. לכן פגש
המלך עם יעקב דוקא בגיד הנשה ונזהר שאלו מקרין מניחין איתן השומעל נחין קדושה ועיין מזה בשל"ס
דק קס"ס פ"ד לכן יהיה כל המקר יחד וסדר של מלכחו ויעיין היסד כל מחכיה נגד קודם שוילין הממס ידו
וכן כל פנס לא ישאר שום בשר האסוריים למלך הפנים כי אז הוא השוה שאליו יכול למקן כמו שלכתוב ח"ה
על מקומו וזוהי יחקון הגבלה ופ"ס הנסתר כי כל שאליו חולל ומלכיל איסור למנינו יזכה לאכול הסעודה לרחן
ובפרט לדין זהירות וזירות על אותן גידין שאליו נכלל לא אפ"ס שרובן מקרין ממים דם כאשר ארשום כ"א
נמקומו כי לא למסם אמר הכתוב בשל כי חלום לאכיל נגד בכל אית נשך חלכל נגד כאשר יחלל הבני ואת
הכלל קן חלכלו השמל והסמור יחדיו יחללה רק חזק לנלתי אכול את הדם כי הדם הוא הנפש וכו' ויכול להקשות
מפני מה מזהיר הכתוב בלן על הדם כי נגד כמה פעמים הזהיר לנו המורה על הדם ועוד השמל והסמור
יחללנו מה השמל והסמור יחללנו. הגם שרש"י מביא צומחם אי מה לני ואיל סלני מותר אף שולין חללנו מותר
ח"ל אף וכו' רק חזק לנלתי אכול את הדם. ובגמ' דשולין דף י"ז חלל לר' ישמעאל לני ואיל גופא מי היה שרי
כי אסר כמעט בזה דמוי להקצרה אצל מיה לא מוי להקצרה לא אסרם כחמל כי זה א' מהכללים שזריך כל
מקד לידע ההפסד בין מיה לנכמה כי נפיה לא לדין לנקר כל מהלך וה"ל מלמד סללנו מותר יה' ג"כ דמי
מותר לכן מזהיר הסבוק בלן ע"פ רק חזק וכו' השמל והסמור יחללנו אפ"ס שסלג בזהה שמלח אסיר לכס אצל
נפיה הוא סמור מלמד שלא נקצרה ע"פ מזהם ולעפ"ס דדמו חסיה נזהר. לכן שרש"י למלח כל מקיס חס' גידין
שלאסורין ממים דם והבנתי בשולי הידיעה אצל כל דין מסלק הפנים ומן בני מעיים נלשון חשכנו כדי שידינו כל
העם אשר לא מלומדי מורים וכל זה לא נשים שום אדם מעולם מלמדי ורש"ס נכתב אתה ופ"י שאלו גורם ד"ל
מנ"י כי בן חוכל ללמוד בהסכמה ובקבלה שלי מן הגלון הגדול והסמיר מהור"ר שרד"י אג"ד ור"מ דק"ק ליב"א
מסקר אותי על כל זאת צדיקו הנ"ד שלו וכן העידו עלי רבנים המונהג' מהור"ש הג"ל מק"ק ליסא וכן שאלו
מקרים מייפגלים ומומסים אשר מעולם לא העידו על שום אדם נדבר הזה ודי לי בהפירה זו כי על ג"ה נלד
לא נלתי להוציא כי בזהה מקומות ומדינות אינו נמלחות שמנקרים האסורים רק על הפנים ועל הגידין שאסורין
ממים דם וכמשה' על הארץ חשכנו ממים ורוב המון עם אינם נזהרין וקומטין שיללון ע"י מים ומלח אצל
לפעמים הם פומכין נבצר ולא יזיקו שום איזק בגיד חס' כסופ השפירה ולא נאסורים נלד לני אימר כי ציחר
נפסק הפנים ונלשון ובדלש כאשר כמה פעמים רליתי צוקי קריו מעשים אשר לא יעשה נדלש ובפטר הגידין
הלפים כמו צ"ד ק"ה קע"ק ח' ובטור צ"י ק"ה וכמו שהפחתי ללשון מקונטרס הבמ"ע נגנים הבקר קודם
הכללים מן האסורים ומהם פעמים עמדו גדי ולומרים נשולס כך קבלנו וכן מהגינו מקדם והייתי צדיניהם
כמעשה בשומרים טס אתה אחר למה אינם מזהירים לנו הרבנים הגדולי' אשר נלרץ מהם סכמי הדור על זה.
ואלי צע"י אעתי לים צוודלי סכמי הוללות לא ידעו מזה המכשול ואלי ידעו צוודלי היו משגיפין והם עושין
נדל לפניה זו. ופל מהנבם אלי מזה דור הספרת מהם ומנהגם לגיהנם. ומה לי להאריך מזה כל הפסדים
מלשים וגם הסמלם דל המלך כח צלירות מזה ואלי נלתי אסורין קין למזכיר מן ובפטר מזה ככולס יחסתי
הסלק הפנים על י"ג ללעות וישאלו נו הנצר השיך לאסורים ומתי לניעומל כאשר אכלר נגנים מן חלל
נלחם הפנים נסס קונטרס הבמ"ע נפירות וכאשר הפכיהה מתי ח"ל הנ"ד הגדול דק"ק ג"ס עם הרב הגדול
מהור"ר משה לרוב"ב פ"כ בכל גלילות ישלל נמקום שזין מקר מופעה נמלס שס יזהר כל פנס וכל צ"ד להלוק
האסורים מן הפנים על כל גלע י"ג ממש כדי שלא ישחיר שום נגד על גלע י"ג בלל ישה הסקין להפלה
אפילו כל דמו ולא כל העם על מקומו ינל נלשון ולמען י"ג לך ולגניך אסרין כי הפעה היבר נפניו ה' :

העתקה מהרב הגדול ומב'ד רק'ק נ"ש אשר הזכרתי בהקדמה שלי:

דף"ד על עד הכלל ולאשון לכל דבר נעסק בלכות ניקור ה"ה בעולם הכ"ר דוד ונקר אשר כעת הוא מתגורר מה קהלניו וידיו רב לו בדבר זה מהם נאמר יצאנו שנים המגיע לכתמים כחף ויך עלי פך והכלל לפניו מידותי דינים ונפרט הנשר שנין ללפ י"ג שייך לנשר מסוריים ולריך ניקור היטב וכדומה לזה ליוז דברים חדשים פ"כ נאות והולמאל להל"ר דף"ה לנ"ל להשגים חוד סמקולין על מסוריים שניתן למנקרים ועל נשר הפנים שים ציד הקלנים מלל ימרו את פיו נעסק זה ונאשר ילכו ממנו כן יעשה הלכה למעשה ולס המלל ימלא שיעצרו ע"ז ענוש יענם חומס פ"פ צ"ד כנליו. הכ"ד ללה מה קהלניו ק"ק נ"ש יום ה' ע"ו חמיו חק"ס לפ"ק :

- הקסן משה בן הכז גדול מהל"ר אהרן זל"ל מלנ"ב :
- הקסן יששכר בער צב"א מ"א ז"ל פ"ה :
- הנפיר יהודא בן הכז גדול כמסור"ר מעגדל זל"ל פ"ה :
- הקסן צבי הירש צב"א העשיל לנליו זל"ה :
- הקסן יהודה צ"ס שסעון שפיץ פ"ה :

הקדמת בעל המחבר בלשון אשכנז.

ידבר דו"ד מוג פכ כידט דוד דיה קולנין מינחמלט קיגן דים חיייליג פלונזלונג דים קינדך יסמאל גמחד : פכ סרייבט דער גרוסר הייליגד וואן רבי וסה בר חיימן מין זיינס סל"ר מול' ביטט מן דים לייט די דם זעהן מיין נייע סל"ר וואז מיינר המט מחבר גוועזן ניט מויל' מיהן לו טרמלטיין דחם פכ גסריבן זאלט הבן וואט מיהן דונקט גוט לו זיין נאך זיינר דיעה נוך. דען יערר וואז זיך פערסטעלן דחם קיין מחבר זיך מויל' זיינס מייגנין סל"ר פערלונגן ווערט. דען וואן וואס זיך פערסטעלן דחם קיין מחבר מוז דען מיין סל"ר מחלט דחם פער דען פולס קוואט הוט זיך וואס לו ברענקין דז זיינע ווארטין נוך דמלט מול' גטרלט ווערדן מול' מפר מוז מיין וואז זיך דרייב ברענקן. דרוט מוז דען רחב"ט זייני ביט מן מיטל"ט דז פכ פכסט פלור בטרמלטיין וואז וואז פכ טוט מוז דיה נאך מן זיך ניט ווייטער נוך דענקין ניטג המט. מך ביטט פכ ווייטער מוז מן קיין גידמקן מחל"ן וואז ווער מיכר מיין סל"ר קוואט מול' הוט מיין בלמט מורר לווייט דריין גלייפט ביז פכ דז סל"ר דורלגפ-גמנין המט קען זיין מוז וואז מיין מחבר מן מיינס מורט סרייבט מול' קוואט דען פולס נייע מורר פערמור פלור מול' דים לייט זיינן עז ווער ניט רעלט מכיר ווען מן ווייטער קוואט מויל' מיין מנדד מורט דז דער מחבר דורך זייני סרייבן ווידערהולט מול' מן בעסר דען פערסטמנד דרויז נעמן קען מך וויסן מיכ דמז דער ווענסן פערסטמנד ניט מוזי פלוקוואט מוז וואז זיט (בלות הקודם) מוז גמגט ווארן דרוט קען וואו מיין מחבר גלעלט הבין מבר מין מנדרי זלין דוך רעלט המט. ווען וואן דער רחב"ט זאלים סרייבט דער יום מוז גוועזן מיין וואסל' מין מוזי חלמות דז מויל' מיהס מוז גמגט ווארן (וואס פכ וסה למ קס) דז פון וסה רבינו ביז לו זיינר פערזען קיין גלייכניס גוועזן (מכ"ס ק"ו בנו סל ק"ו יתום וננס כוונת) וואזי פלוג מול' גלונער ווימ מיר בין דען מיר ווייס מיין סלעלטיין ענד מלס מיר ניט בין וואס מיין תוליד פון תוליד סל תוליד חכמים וואז מיין סולדיגקייט מייז לו בוקן ביז מיר דים פער קיגן יערר מן דען מיין סל"ר זעהן ווערט מיט גמסר ביט פכ וואלטי מיר ניט חוסר זיין מוז מיר מיר פלור מיין גרוסן (מירן מוזי גיב מיין סל"ר מחבר לו זיין (בלרט) [לזי גמוי מכן וחלטי (הדור) דים וסכית ויט מיר הבין גוועזן ווימ מיטל"ט זעהן קמן מין מירי הוך ווערדיגי (הסכמות וחכמות) עכ קענטי מיר וועלכר זאגן מייז דען מונזר מורה ניט פון מיכר וואס וואס הוט מן דים (מיסוריס) ניט סון זאגן פלונמרינט דמחיל' ענטלר מיר פס מוז אנדר לווייטל דחם מוז דים דיניס מורה וסה זיינן. פס מוז מיין וואס מין זעהן גרוסר וועסט גלייך מיין רייס דער קוואט לו מיין בויק וואז היבסי סיני טרעלילי סימח דחמ הענגין מול' פכ וועלט געבן דמלון גניסן אנדר מליין דער בויק מוז מיין מין העלר דז פכ ניט דמלן גלייכען קען. מירעס קוואט מיין געלונכר מן לו מחסינן דז נור מיין מין

CIN

[illegible]

לחזן געסעדיג. **אמן**

אקדמות מילין אחלה הכבוד! מנאמי ארץ ומעמודי בולס כי ישמתי והשכונתי חיד לכדר הסכמות ומכמות והכמות ולמחתי בצבי מי אחי של וצוה לחזק בצדדים ולהעמידם על זכוונם כל אחד לפי זקנותו ולפי גדולתו. וכלמי חצרות מוקדן כוז זכיר בשמלתן שלל חכום עד שהפיר ה' רומי והכרתי צמח בשמתי צייתי ברחמי צמח גדול אחד. חיתא בנחמי הארץ זל למה צמר הקצ'ם לעלמו דווקא שם **הר"ה** כי לא הטעות חק לנכחתי כמו שם **אל** לישאלו ושם **שד"י** לנתיב ושם **אלה"ם** לדיין משאכ' צמח **הר"ה** לעלמו שמני שמו חורק ועל גדולתו ועל עזמותו כי שם **הר"ה** יונת' כל' ויכחשי עד משה' צ' ס' ס' ומוקדן את עלמי עד ה' כילד השם יונת' כל' ובמספר קדן הוא מ' ד' בעמים מ' הכי יל' הוא צמק' ז' ג' מ' כ' ד' צמק' ו' ד' פ' מ' כ' צמק' ה' הפ' הוא מ' צמק' ד' ו' מ' הוא מ' הכי י' צמק' ג' ז' מ' י' מ' הוא י' צמק' מ' מ' הוא מ' צמק' ו' הוא מ' צמק' וזהו הסוד האמיתי בצמח אלהי כל מקום שחמח גדולתו של הקצ'ם עד אחת ויחלש ענותותו כי כל פעם שחמח מוקדן על מספר **הר"ה** צ' ה' הוא מקדן את עלמו כצמח' עד שלל יסאך אלא אחד' כיל' בעדפסמח' ויבסח אני צמח ידעת קנים ילמדו ידעו חמי לכל אדם שם שמימי ושמתי אחי חלקן ויחיתי כשגשג לפני השמימיס ויבסדו גדולתם מינח' במקורה וזכותם ותורמם יעמוד לנו ויגן על כל ישראל עד ביאת הגואל אמן.

הסכמות

הסכמת הגאון הגדול החר"ף והבקי מהור"ר משה אב"ד ור"מ דק"ק מנצא:

אחרי שה"ס התורני האלף כ"ה דוד רייטש סג"ש הוחזק עומה לרבים נדיני ניקור ומלכא ומלכא שמים שלמה אין זה דומי כלשון הוכר הדני הישע מפי המנקרים אשר נכתבם נידו ורנני הדור חלו זיניסן פליו גם יסכיל פליו פיוס וכגון דל ודולי ליחמשה נכרל אשר ע"פ ילאו ויעלו ויעשו המנקרים ויחללו ז"ל וליט דין לדין נפשו פסס כי הפיר כ' את רוחו למדת המעשים נמוס' יסכיל לבלות אשתי דולו סהכת המנקרים נאשר ימנל פיוס נדק וחוסל לנפוש ולתקן המכשול ועלמה נידו כמס חקונים נכמה קבלות נאשר סומד עליו. וגם מה מנישו על זה אמרתי עם ספסר לסמוך ידי עמו כי כן מן הכאף לעשות ככל גבול יסכיל ונפרס ציושני הכפרים וללוחו להיות מחזיק נדק נדוקן נענין יסה ולליו יסמנו כל הזנמים המנקרים וממט ילאו וכן יפשו וחכי משכורם שלמה והנני מקרים עם הגלונים הכנים אשר הקדמונים לייס מסס וסממל אכור ונידיו שלל ידפים שום חרם עמינו הן על ידו וכן ע"י אחרים משך עשרה שנים נלמי נסוח ה"ד ה"ל ולסומע יונעם שלום יהי' נננולס מוחם מה מנענלל היום יוס ד' ד"י ננס נמ וכלנו נשר זבח השלמים לס"ק:

הק' משה סג"ל ברנדס חס"ק מנצא והמדינה.

הסכמת הגאון הגדול כמהור"ר שמואל אב"ד ור"מ דק"ק הגנוי והמדינה:

גם הלום ראה רליתי מירי ענדו מה האלף התורני המנקר כהכ"ר דוד ב"ה גרשון רייטש סק"ק ניש ומלמודו נידו אשר העלה ואשר הביא על קרית ססר נדיני ניקור אסוריים ומוך מוכו נאר הישע אשר האריך למעניו **צנ"ד**, וקו"מס אמתו וגם הפירו עליו שלמים וכן רבים הלל המה נ"ד דקלמנו וסאלי גלונים אשר ניקסו נמפות ונדקוהו אסרו ונמלל יסס וגם ללסקהורו קלמי נשיח המעלות לדר"ד כי הוא יכל את ה' נענעויו וכלשון סקרתיו ודקסמיו הקסים נגי"ד ויחי דוד לכל דרכיו משכיל ונאשר יד סג"ל ממשמשים נמלכס זז אים אים נמשמכות סח מלכות עיניהם מהשכיל לנכות. ע"כ אף ידי מיון עמו וזרועי חלענלו לכ"ס דוד ה"ל לספלות על מונס הדסוס ססר ה"ל לזכות נו את הכנים ולמרחי נגזרמי שלל יסג אים חל נגזלו. נגזל אשר נגזלו רלשונים לחזור ולסדפים ססר ה"ל משך עשרה שנים נלי נסוח כהכ"ר דוד ה"ל נגזירות נח"ס וסמנים וססומים יסכנו נעס דשני' ורענני'. כ"ד היום יוס ד' ד' אלו חק"ס לס"ק:

הק' שמואל ה"ש החונה פה ק"ק האגנוי ואגסי' יע"א.

הסכמת הגאון הגאון והחסיד כמהור"ר איצק אב"ד ור"מ דק"ק מריר:

לדוד ברוך נמטרו הנעים כסולמן ערוך. ולמה נדיני דוד ה"לשונים מכלל דליכס אסרונים יחד כרוך. נדה נמיה לא ימרוך. ה"ס האלף התורני המופלל עושה שלל כהכ"ר דוד בן דר"ר גרשון רייטש סק"ק אלברשוויילר. הוא הנכר אשר הוקס על של חורה וסחזיק מנן וצינ"ה. וסחזיק העס"רס ליושנס ה"ס נפל העיסור. על הלכות ניקור. אשר היו נדיניו סחומי' וסחומים. אס לא אסר היגינע כמה שנים וימים. עד שנל כ"ה דוד ה"ל. ודוד נל עד הכלס רלש לכל המנקרים. כלשון יעידון ויגידון עליו כל גלויי ארץ אשר המה כסס ה' נלחות נוסרים. שכל נדיני המה זכים ונכורים. והוא עשה על הנעל סעיסור עיסור ויעיסוק סעסופים ל"נן וללנך כל דיני נדיני מחלקי הפנים ולמוריים. גם סחזיק קונסרס. ססמ"ע אשר הוא לנו לעינים נכמה סחורים. ונפרט נדין הנשר נגי' הללג י"ג ל"ג. וסמכסלה הזלח סיסח נחת ידינו ככל מדינות וערים. והכ"ר דוד ה"ל החלוצ כח ומיל נגד זדים ארוכים. אשר לא נלי נסומע לקי' מורים. וגם נל נליסנל קלילל לסרס ניקור מחלק הפנים. ללור עיני המנששים קיר כעורים. המה עתל דלרעל אשר לא ידעו ספרים. ומלסר סכמה גלויי זמניו ססכינו לנשוס סססר ה"ל וסרו גורו נלל על מי שנל לסקינ גזולו. שלל יהי' לליק ס"ו כחו ומילו. והנה גם אני כלשון מהס נדנר הוה להכסים להלילל ללור סססר ה"ל וללור סססינ גזולו גזול סננלו רלשונים. והנני מסיף על נדיניהם כי ציודעי ומכירי קלמינל ומן הכלוי וכוון לסייע לוחו כרי סמיסס ימחר מעסיוו מעשה ר"ס פעלים וסכרו יהי' כחול מלל חלים. כ"ד סכות וססות ציוס ג' כ"ס יסכן חק"ס לס"ק:

הק' יצחק בל"א ה' אברלי זינציהיים ז"ל חס"ק מריר וסדינות ג"ע יע"א.

קבלות והרמנות מגדולי ארץ ומדמנקרים.

ויען שלחתי כמה מנקרים שלומדי' הניקור על מה לכן לריבין לשמש כמה וכמה שנים עד שגורין נשמות ונחלצין ואפ"ה לא ידעו מהם דין ומחציתין שלא ידעו ולחזקין מי יודע שהמנכר מן הספר הזה יוכל להיות למדן ויודע דריבין הללו חלל מי יודע ששימוש כל זכרו ולא אומץ יד הוא. לכן אציג ללחן הרמנות וקבלות שיש בידי מן רשם בני גולה ומן ראשי המנקרים המומחים כדי שלא יהיה לשום אדם חשש בדבר הזה וימנעו על כל הא דכחנ נספר הזה :

קבלה והרמנה מן הגאון הגדול והחסיד והמפורסם החריף והבקי אב"ד ור"מ עם הב"ד שלו מק"ק ליסא בפולין גדול:

להיות שהאלוף התוכני הכ"ר דוד בהמנוח הר"ר גרשון וצ"ל מק"ק ניקלשבורג היה מתגורר פה קהלתנו י"ו זמן איזה חדשים ממדעי השנה ויהי דוד בל עד רשם המנקרים שנקבלתנו י"ו ללמוד חללי צומן הסוף כל דיני ניקור מנכר אסוריים כדת וכדין של תורה נפכמותיהן אשר נמסרו לנו מפי סופרים נכ" צה"ע והאחרונים הן הגידין אסורין משום ג"ה והן הגידין האסורין משום חלל ג"ה הנריבין פיסוס אחריהן עד סופם והן הגידין האסורין משום דם וגידין האסורין משום גיד אסורין ולמד הכל על צרכיו בכל האופנים כאשר העידו לפנינו האלופים המנקרים שנקבלתנו שלמד ושימש כל צרכו בכל הלכותיהן ושגורין נפיו להשיג לכל שאלו דבר ככל משפטו וחוקו וגם ראינו למכא עינינו שהי' מנקר לפנינו כל דבר מנכר אסוריים ועלמה נידו לעשות מלאכתו כדת וכהלכה לקור מהם על הדרך להסיר כל המוטין והגידין האסורין הן משום ג"ה הן משום דם או מגידו החילון כחלוי לכל איש וינצל לחטט אחריהן בכל הדרך כאשר הנציגים ג"כ להאלושים מנקרים דקבלתנו י"ו ללכות הנכר הכ"ל שניקור לפנינו וכולם ענו ואמרו שמלאכתו יפה ומנוסה מכל סוג עפ"י הלכה פסוקה גם צאמנו אחר צהייתו מה הי' מנקר כמה וכמה פעמים ואומץ יד ועולה יפה במלאכת שמים הכ"ל וגם לא נמלא בלישם הלז שום שמץ דומי כי כלינו שהיא מתנהג עלמו כסורה ויכא חלקי' מעודו נכן כל מן דין אסוריים לנאמן להיות כל איש וינצל כמותך על הכ"ר דוד הכ"ל ללחול מנכר אסוריים שניקרים הי"ד הכ"ל בלי שום ציח מיוסם כלל וכלל וכלוי לסמוך עליו כעל כל המנקרים המומחים שנישדל אף שלא נשעת הדקם גם קיבל עליו הי"ד הכ"ל שלא להוציא מידו דבר מנוקד עד שיהן עין השגחתו עליו נעיון היטב הדק שנים ושלשה פעמים לראות אם מנוקד כל זכרו ונכן רלוי לסמוך עליו ללכול מנכר בלי שום חשש וגשם ולמען שלא חסרי' האמת נעדרת בלכו על החסות ללוח ולתשומת הכ"ל האלופים הדיינים מיתקנים וישני כפאית למשפט מה קבלתנו ק"ק ליסא י"ו. ונכאשניו רשם הגאון המפורסם מופת הדור אב"ד ור"מ דקבלתנו י"ו.

היום יום ג' י"ג אדר ראשון חק"מ לפ"ק:

נאום הק' מרדכי בא"מ מ"ו הרב ה"ה מוהרצ"ה וצ"ל לח"ה הח"ק ליסא :

הק' משה במה"ר אהרן וצ"ל : הק' מרדכי במה"ר ראובן נאמן וצ"ל שמונן :

קבלה והרמנה מן ראש המנקרים (בק"ק ליסא) מוהר"ר שמואל מנקר וישוחט ונאמן:

ורוד מעטיל בכל דרכיו ה"ה האלוף התוכני הכ"ר דוד בהמנוח הר"ר גרשון מנ"ש למד חללי פה ק"ק ליסא זמן דב הלכות ניקור מנכר אסוריים כדת וכדין בכלל ונפכמותיהן ודקדוקיהן כענואיהן נצנצ"ה והאחרונים ואיש מהיר במלאכתו מלאכת שנים ויודע ללמן ידיו וידיו רב לו ואינו מוילא מחמת יד שום דבר שאינו מתוקן גם יודע בכלל ונפטר הגידין אסורין משום ג"ה והגידין אסורין משום חלל מנ"ה ונחשנין נכ"ה גידין ונכר לחטט אחריהן עד לסופן ואיזה גידין אסורין משום דם וגידין אסורין משום גיד החילון ס"ה שהם קי"א גידין ושגורין נפיו ונכורים כשונל להשיג דבר על אופניו ונכורין כדן וכדת. נכן צאתי לאחזקין נכרל ה"ה

קבלות והדמנות מגדולי ארץ ומהמנקרים

כ"ה המורני הכ"ר דוד א"ל להיות בחזקת הכרות ומומחה ודאי לקצות עליו במעמד שיש בו מעט נכל
מסוגל ישראל כחמד מן המומחין ומוסוקין לכל הניקור והין בו שום דבר מיעוט כלל וכלל גם קיבל עליו נאמנה
ועשועה מלא לבוליה שום נשך המנוקד מחסם ידו עד אשר מיון סדק סימך ז' לו ג' פעמים אם הוא מנוקד
כל נדבך ולמען תהי' זאת מודעה בכל הארץ נאמני להודיע ולהעמיד עליה. לסימך, זינך נאמנה ולעשועה
ולאשרי למען דמני למידע כתבתי ומומחתי את שמי. היסם יום א' י"ז אדר ראשון, מקום למ"ק:

הק' שמואל שוחם ומנך ונאמן בק"ק ליסא.

ממנקרים המומחים האחרים בק"ק ליסא אשר העידו בכת"י:

גם אנחנו הכ"מ ראינו מין צעיר מהמורני הכ"ר דוד הנזכר צדק הדיוק שימוש מה אלנינו כעשועה מדשים
וסם מיון צעירנו במחקרים ראשונים ולמחזיקים להבין כל דין ודין על מילה ויכול להבין דבר כל חסדיו
לשאלו דיני ניקור למינו הכנה פעמים ונחלא יפה ומעמדה כוסקן מלינו יוליה מעמדה ידו דבר מלינו מחוקן
ואם אמנם שכנך העיד עליו צדק הדיוק ההודני והכנני והכ"ר שמואל שוחם ומנך ונאמן דקלמיו אף
לחזוקי נכח קלמיו להעיד אנחנו מה שכלו עינינו ולא זכ. היום שנכחל בו כי מיד י"ד אדר ראשון תקס"ל:

נאם הק' יוסף במהר"ר אהרן זצ"ל מגלוגא ולע"ע מנך מה ק"ק ליסא.

הק' יהודה ב"ה מוהר"ם מלונשטיין מנך מה ק"ק ליסא. הק' דוד מנך מה ק"ק הגילי."

הק' נשע שמש רמבוג' דק"ק ליסא. הק' מרדכי ב"ה גרשון כ"ץ מנך בש"ן.

קבלה אמיתות מן הרב הגדול ובצירוף הב"ד ומנקרים מק"ק ניקלשבורג:

והר"ר נא עד הכאש את ה' בכל לבנו ודרכו דוכס ומוקד וזדוק צנידין מעמד למחזיקים צקי צהן ונחלניסן
כאשר העיד עליו הכה הגדול אצ"ר ור"מ דק"ק ליסא וצית דיני האדק שהנכח המורני הכ"ר דוד
בהמנוח הר"ר גרשון רייטש מקלמיו ק"ק ניקלשבורג למד הכותס ניקור על צוריו וליתר חוקק שלחנו
ליחיו להמנקרים מה קלמיו יל"ו והמה העידו עליו צפה מלא שחי' עוסק פעמיה צמלכח ניקור צשך למחזיקי'
כמה וכמה ימים והוא ראה וידע צידיעות המו"מ צעם מלכח הכ"ל וצקי צפה וציד ידיו כז לו צדיני ניקור
מ"כ כל מן דין ימחבו קומכין עליו אשילי מלא צעמח הדמק ומומח לכל ישכלל לאכור מניקורו ונכל מקוס וציר
מ"כ לשם יטולין ליתן לו צשך אמור לנקד ולחטול ע"מ דר"מ להיות נלכיה צלנו נסנו צ"ד על הסמוס. הכ"ד
מ"כ הכצנים המופלגים צ"ד האדק היושנים על מדין של מוכה מה קלמיו העפוסה ק"ק נ"ש העירה יום
שמי מ"ו אייר בן שלשים לספיכה רח"ש לצו דבר סוז לינירה לש"ק:

נאום הק' אריה יהודה ליב בא"א הרב הגדול במהר"ר מעגל זצ"ל ה"ה.

הק' משה בן הרב הגדול מוהר"ר אהרן זצ"ל מלובוב. הק' יששכר בער בהר"א ז"ל ה"ה.

הק' צבי הירש בהר"ר העשיל אביליו ז"ל ה"ה. הק' יהודה ב"ה ששעי ששין ז"ל ה"ה.

מראה המקום למצוא דברי חפץ

סימן	דף	
א	ג	דיני הראש והמוח והלחיים והלשון
ב	ד	דיני הגררת והזוז והכתף
ה	ה	דיני הכסלים וראשי החוטין בכסל
ו	ה	דיני בני מעים
ח	ט	דיני כנתא
ט	י	דיני הקיבה המסס ובית הכוסית, תרי מניא דיבא ושחול
יא	יא	דיני חצר הכבד ודיני הכבד
יב	יב	דיני הריאה וסלינת הראשים
יג	יג	אין שמחלקין הפנים מן האחוריים
יד	יד	הששה כללים שצריך לדע כל מנקה מחלק אחוריים
טו	טו	הבעל העיטור בקצור מחלק אחוריים
טז	טז	אין לחלק האחוריים ולכסה תתיכות בשסס
יז	יז	הראש נעשעלל והברעמל
יח	יח	אין שחתלק הכסלים מאחוריים
יט	יט	דיני הבחל והאליה ר"ל הזנב ותתיכת אליה
כ	כ	דיני עצם הנקא ועצם בראשעין וקילקיל ברעמל ותתיכת בשר ג"ה
כא	כא	תתיכת בשר קישלי"ץ ועצם קולבוסתא
כב	כב	השילסלין והעקרב
כג	כג	הקניא ראס, הלדקא או הבייש
כד	כד	הקולית, הלגיועל וויטשנקא וכל הגידין בפרוטס

רעגיסטער פֿאַם דייטשען.

סימן	דף	
א	ג	וויא מאן דען קאָפּף, דאז הויך, דיא קיננבאקקען אונד דיא צונגע פורשט
ב	ד	וויא מאן דען האלז פורשט
ג	ו	וויא מאן דיא ברוסט אונד דען בוג פורשט
ה	ז	וויא מאן דען פלאנקען פורשט
ו	ח	אללעס וואס איינגעווייזע הייסט אונד וויא מאן עס פורשט
ז	ט	וויא מאן דען אפֿטער־דערס אונד גער פורשט
ח	יט	וויא מאן דיא סיס פורשט
ט	יא	וויא מאן דען מאגען פורשט
י	יט	וויא מאן דיא וואספען פורשט
יא	יט	דיא בלה־הויב אונד מענג־פֿעלד צו פורשען
יב	יט	דער דין פֿאַן דער מילך אונד דער דין פֿאַן דעם הערץ
יג	יט	דער דין פֿאַן ראַס־פֿלייש אינר פֿאַן דער לעבעד
יד	יט	דער דין פֿאַן דער לונג אונד וויא מאן דיא פֿיסע אונד דען קאָפּף פֿוטצט
טו	יט	דינים, וועלכע בייא געפֿלינעל צו בעאכטען זינד
טז	יט	דיא אָדנינג, וויא מאן דאז פֿאַדער־פֿירטל פֿאַן דעם הינטער־פֿירטל אכשטיכט
יז	יט	דער גאנצער יעדעס שטיק פֿליישעס פֿאַן דעם הינטער־פֿירטל

קצת ליקושי דינין שכל מנקר ושבת מחויב לידע:

(א) אם יהיה לו בשר למנקר ומתירא שמא יעבור עליו הג' ימים בלא הדחה קודם שיגמור מלאכתו מותר לחלק האתור לחלקים כסדר ולשרות אותו במים קודם הניקור ואח"כ ינקר:

(ב) הבשר מחלק הפנים צריך ניקור קודם הדחה ולא לסמך רק על השטיפת מים עליו רק דוקא לשרות במים דבר מועט:

(ג) בשר שעברו ג' ימים בלא הדחה מותר לצלותו דהיינו שיכלית אותו על השפור ואח"כ יפשפשם היטב: וכן הכחל אחר הניקור יכלית אותו על השפור ואח"כ ידית אותו ולא להניח על כלי רק על בדיל או על פארצילא"ן כך קבלנו איש מפי איש עד הלמ"מ:

(ד) אם תראה איזה מיחוש בכוליא תעשה אותו שאלת חכם והכוליא מותר למלח ולהדיח כמו שאר בשר ולבשלם בלא צלי:

(ה) אם תראה איזה מיחוש או לקותא בצומות וגידין בבייט"ש תעשה כמנו שאלת חכם: אם תראה הבהמה שלא הלך כדבעי וחגרה תבדוק אותה בבוקא דאטמא אם שף מרוכתא מרפה וכל פעם שתירא איזה ספק במקום שקורין קא"ן אשר בוקא דאטמא שם דבוק עשה כמנו שאלת חכם:

(ו) בחורף כשהיה קרח על הבשר תניחם בבית החורף שיעלה דקרה בעליו ואח"כ תנטל הגידין:

(ז) לפעמים נמצא בין הדביקים באחוריים ולרוב במראה הכסף אצל מ"ם אודר ובקנקניא גדולה דם שנקרש בבשר צריך להסיר ולהתכו יפה משם:

(ח) מותר לנקר בשר לצורך י"ט אפילו אחוריים ואפילו בר"ה:

(ט) כשיבא לירך עגל של חלב לנקר תדרוש עליו שלא יהיה ספק בכור אשר נולד לבי' והטעם תמצא בסימן כ"א מחלק אחוריים:

(י) גיד הנשה שנשתכח להסיר ונתערב ותוכל ליקח משם מותר המאכל משא"כ בשאר גידין אבל אם נתערב ולא ניכורו הכל אסור אפילו באלף לא בטיל וכן אם תשכה באונס סום דבר מניד דהיינו גיד שאסור משום דם להסירו ונמצאת לאחר המליחה תסיר הגיד משם ומותר:

זו עשרה דנים כנגד עשרה התכות בשר מאחוריים משני צדדים ונגד עשר כיתות שהוצאתי בהקדמה ע"פ הסוד והסימן והעיסוי יהיה קודש:

א (ב) הנוקב את הבשר מתחיל בראש ומחתכו ומציא המוח ומעביר (ג) הקרום שעליו ואח"כ מעביר הקרום שתחת המוח הרבוקים בעצם (ד) ונוטל הלחיים בידו ומחתך בסכין בצד הלשון ומציא גיד א' ומחתך בסכין תחת הלשון ומציא במנו חוט של דם:

ב (ז) ויירד

א (ה) י"ד כ' ס"ד כצ"י י"ס. צ"ד לנקר
קידם המליטה וקודם שיעצרו עליו ב'
ימים ומה' משום חלצ' אם ללא ניקרו חיד'
ב' ימים דיעצד מוחד לנקר אס"כ וצפ"ה
כ' ק"א המשע דמותה ללכותו אחר ב' ימים:
(ג) הקידם כחצ צ"י כ' ס"ה צשם נח'
כנפ"ה משע קמתי הוב וכו' וחצתי משום
דמא פיש"ה ודמוק' ככל המום ומשע
דקידם הליגין ודחמתון ככלל וצ"ה צעוק שחי
לפטר להליגין הכרס לרד לעצות שחי וערב.

[illegible][illegible]

הלשון מן דער לונגע וואס ווארן נעבן דער גוגעל מויל יעדער זייטע לויט מ'דערן הערניס: מ'הערן
מויל מויל יעדער זייטע דא: טריפהייטען, מונטער דעמולטען יעגט מינע קאטע
מ'דער, וועלכע מויל הערניסגעקומען ווערען וואס. דיעזע ליעהט זיך ביס מ'ן דאס לונגעמ'הערן
היניין. וואס זיך ווייטער מיט, הערמ'ך מ'הערט וואס מויל דאס למקריגען סטעלונגן מ'ן יעדער זייטע
מיין, וואס מינע דיקע מ'דער זעגט, דיעזע מ'דערן זיך וועגן דאס פערבאטען, מויל וויסמען דאס
ספילטען פ'ן דעם גומען וועגן לירות מבערטיטען ווערען, מויל דאס גוגעל מ'דערן ס'לער
וואס ווארן וועגן דאס מ'הערט:

ב (ב) ויורד ע"ל במקום שמונה הנגרות נלכדו כלומר שם מונקין מכל ד' ז' גידין אע"פ שגזעו נבלי והנה מוסרין כיון שסמכם בשמחה השמיטה אין לרדן לספקין דל"כ לא ה' לרדן להוליג שום מוסרין כלל במקום הזה וצריכין סימן ל' כחמתי בשם יד מוסרין בלשון ועלול וכן כניסו צמחים צמ"פ לכך שפיר צמדי וכן רלחמי מן מנקר' מונקסים לספיר את שני גידין האלה אע"פ שלא ישיר כלשם בגוף כי הדם נקדש בחורו ולי אפשר להוליג מהם הדם פ"י מים ומלם כי הגידין האלה ענין ציורם ונפטרם כשהשומם משפיר את סבינו קודם הסמיטה וזהו כנידיון האלה מונקסים ונפטרם ענין ציורם כי כמה פעמים רלחמי את כל זאת בשמיטתי את הכהמות והשפזתי סביני וכן הוצא צמ"פ אע"פ שהפריש כלשם מנוק לרדן להוליג בגידין מהם כי הדם נקדש נמוקין: (ג) ואח"כ פירו' מלאוהו בשם אלוה מן כלולא למעלה נגד הסוחר חובל למעלה היטב בגיד כי הוא נעשה עד הסוף ממש מלאה כמו גומא אשר בחורו נשחקע בגיד ופס"כ חקם

הגיד צמח החזק ולמעלה נגד הכבל לרדן לשקוע בסבין כי שם חסלק בגיד לשנים ונראה כמו ל' שפזתי ועל זה לריבין גם כן לומר להטות עם כי כמה פעמים רלחמי המכשלה האלה שיפחכם רק ללחוד בשוה להטות אשר נמלא שם בחקוק ששיתן כלל דנק שם וישל' פלק בשני מני' צמח לכך לרדן לדקדק על זה ולחטט אחרים שחלם יתקו בגיד האלו. גם לרדן לשחוט כל הנגרות וכל הוושט אשר צריכה משום שהם נקדש במוקם: **ג (ב) הבתף** מ' הכתף שהוא שם המלל שקורין (צ"ג) ומסלק לשלש שמות העליון החלק הכתף הוא הכתף והאחמצי קורין צמח סמוך למלל הוא הדין לכך אמר הכתף מ' הכתף מלשם הכתף צמחמצימו הוא סוף סוגיל נגע צמחיתו הממלצי' ומשם מחסיל בגיד הצד לכך אמר עד הזרוע ועד הדי ופי' עד הזרוע ולא עד הכלל דל"כ אח"ל עד בכלל מה לי לומר אשר זה ונוסל הדי ומסתך צו וכו' ובפג"ה דף ל"ג א"ר אצל אר"י אמר שחולל מוסרין בגיד אקורין ומירש"י מוסרין בגיד ששטו נוטלין מן הכתף רלחם והצטו בלשון שגמרתא משמע גם כן שהדי והכתף הוא חלל ויכול להיות צמחי של צמח"ס היו מסלקין הצ"ג ל' או ל' סלקים לכך האריך בלשון הכולל ויחלש ומוליך ומסתך וכו' פכ"ס למסלה צמחוס הכתף צמח אין שום גיד ומסתיל מלמצי' צמחוס הסוחר ויחמך לומר הכתף ויחפוש בגיד הפע ושפרי מוסרין ימשכו עמו עד לשון בגיד קלותיו לכך אמר הכתף ויחמך כדמח הדי ולחיו נמשך למעלה ל"ל בגיד ההוא חלוה למעלה הכתף שהוא הן אומר מקום הנכל' השומן וקצת צ"ל לוקמין השומן הזה עם הגיד וסוגרין שהוא מלך זהו שינוש גדול אין שייך מלך צמלק הפנים מן הכלל י"ג נגד כלולא רק על הכבל מפטר שהוא דנוק צמחנים כמו ששנצל צמ"ס לקמן וכן כחמו צמח צמח הולל הוא רק מוסרם צמחלם וחס נעשה דמיעד שלא נכלו השומן הוא מוסר עכ"ל. רק בגידין (ג) לשקוע כתב צמחיה כפי' ל"ג ולרדן לשקוע בסבין יפה פירו' יסקיע צמחם צמח הזכיר והדי רלחם והצטו שלא

ב (ב) ויורד ששם הנגרות למקום שחיה ומציא ששם שני גידין מצד זה סמוך לבשר וב' גידין מצד זה סמוך לבשר (ג) ואח"כ חותך את החזות לשני צדדים ומאוחז בשם אדום הסמוך לחזה ומציא חוט של דם שאוחזו מקצת החזה עד קצתו וכן מן החזה השני:

ג ונוטל הסבין ומחלק בין (א) הכתף לגוף ונוטל את הזרוע ואת הכתף ומתחיל מראש הכתף באמצעייתה ומהתך ובוציא גיד עבה ומוליך הסבין ובהתך עד הזרוע עד הדי עד קצותיו עד שימשוך כל הגיד שאוחזו בשפת הכתף הסמוך לשדרה עד קצות הדי וצריך (ג) לשקוע הסבין יפה עד שיעקור אותו גיד והחושין הנמשכין ממנו מעיקרי יבשעה שהוא מחלק בין הכתף לגוף צריך לשקוע

תיקון הלכות ניקור בלשון אשכנז לדוד

ב) מקום השחיטה דמס חייסט מן המלוג חוס וחמ חויל יעדרז ייטב לוויית מרעין הפכריוסי נפיהטון, פקון דענען מיינע קבערהחוב, דיח מנדעכע מינערהחוב דעס פאריסעס ווינגט, וועלכע משום דם פערבאטען זינד:

הלכות ניקור לבעל העיטור

מקום דוד

ה

שלא מוזכר גם שום סימן מן הכתף ושפיר מיידי שהגיד מחסיל מן הזרוע שהוא נשומן נכתף אין שום גיד: (ג) ומוציא מיטש וכחז נדל' סימן ס"ה עני' י"ז ויקח נכר קטן מתוך הכסל שקורין (דרי'ס) ויש לך מסיס מילוח ונכסל אין נמלא שום דרי'ס'ס קק קלי על זה הדרי'ס'ס שהוא נזרוע קמון לכתף שקורין נל' (דען נוג גליק) ונחוכו מונס הדרי'ס'ס המוזכר:

ד (ב) ומקליף גזס הדין מתלוות בין האמכונים קלח הממירין נשומן שחמת העור על הכסל ונקרלין חלג הכסלים כדליחת נחלין דף ח' ע"ג נכש"י וע"ס ובפג"ה ח"ר כהנא ואיתויאל כז יודל

חגשה קרמי הן חלחל מסיס חרנל דמפלי ודמפלי וכו' ודכשלי הן הקרוס שעל הכסלים. וכחז ג"י נבי' ס"ד ד"ה סלג שחמת המחניים וז"ל וכחז הכש"ל נחשונה חלג נחמך הכסלים יש אוקרים אותו מפני שנמנחל כשוו אותו עם סלג נחמך הכליות ק"ל כרנל וכו' דממכרי ליה ואלו נובגין זו היתר דהביא דכולל כנא וכו' מומלל הוא דממירין זה ויש מקוונת נכסנו זו ליסור ונלוחו מקוונת חשכר ששקור להחיר להם דשמח לא סמו זו חלל נכסנו ליסור חלג סלג שעל הכסלים עכ"ל: ונחשונה אחרת כחז סלג שחמת אותו הקרוס נמנעלי' מנקרי נכר נכסלים אותו סלג שחמת קרוס דק הסמון למחנים ודליי אסור ואין זה נקלח נחמך הכסלים חלל אותו שהנכר נמס חופס אותו והוא אותו עומד בין כפלי נכר הכסלים חלל אותו שהקרוס נכד חופס אותו נכלה הוא על הנכר ולא נחמך הנכר ואין לך מי שמתחיר עכ"ל. ועכשיו לפי השיטה הזו שפיר אוקרין אותו סלג שחמת העור ככל מדיניות פולין' פיה"ס מעריץ' וגלילותיהן. חלג חלג נכרץ חשכנו בומהין על הרש"י נפגמי' דל"ג וז"ל סלג שהנכר חופס אותו סלג שעל הכסלים שחמת הכליות [ונכלה נבונה הכסלים] (פירש נמנעלי' יוס סוג סימן י"ב ונכ"ל'ס סימן ה' בזה"ל נכמה אחר שחמתה שחלוי' נכגליה שהכליות הם למעלה ונכסלים למטה ונקלח מהשומן הכסלים חלל הכליות נבזה הכסלים לפי שהוא הפלג הנביה ממנו מתעל לארץ שחלוי' עליה). ואחר כך נכלפ חמת הנכר חלדוס דק ומתפשט חמת אותו נכר דכל הכסלים יתהשנכר חופסו מוחל ובשכלה למטה אותו נכר יולח ממנו קרוס עב וזלג נכד קרוס דק וקליש המתפשט נכל הכסלים ששקור משום סלג כדלקמן וחמת אותו קרוס עב יש חלג ויש נובגין ליסור נלוחו חלג לפי שאלו קרוס אינו חסוב מיפוי נכר שדק הוא חלג נכרץ חשכנו נובגין זו היתר וגם נעניי נכלה דמפלי נמור הוא עכ"ל הנג' ויכול להקטית סהדי ס"י וגו' וע"כ אני מומר שזה הסומכות נכ"י הנ"ל הכל קלי על הכסלים נכד הכלי' המסוכר לו המתני' שסס שייך חרנ' דחוחל מתג' והממירין סכרו שחמת העור היה לו מניקל מחלג המתני' והרלייה נדכרי לפעמים נקלח כסלים ולפעמים נקלח מחניים ומו שחמלה נכית יוסף סימן ה' נד"ה נכדור הניקור נכעל הפיפור וז"ל כחז נכיו נבי' ס"ה מתחיל מעקוס סיוס הנד' שמוילס מן הסזה ומקליף נידו אותו קרוס שעל הכסל וכשמקליף נכלין כלשי מוסיין סהן נכסל וכן ג' מיימין וצ' השכאל וכו' ונודר אותו סלג שחמת נכר המחניים ומקליף יפה יפה מתחמת נכר המחניים ייפוי נידוי הנהגה ופטר כך מעציר נכר המחניים שקורין נלג' לונגני'ס וגוררו יפה משני נדריין ולחיו עלס היתון נכתיים המתחכו ונקסר כל ההנזוחות שסמחוס עם הנכר כדי שאל יסחיינו זו משרשי ספודין ונכר המחניים כלום עכ"ל ניה יוסף ועיין מזה נקמן נדין קושליץ' סימן י"ז נמקוס דוד ספיק' ח' כלה וכהנ נכירכס זו שהקוונת מנידין ומגריכה חמת הקרוס שהולך לחמך הכסל על כמך קלי הכל על הכסל ונקלח אותו מחניים חלג על כמך מאחר שדנך נמחניים נקלח לפעמים כסל ולפעמים למחניים ככל כי לונגני'ס שמוכר הוא גם כן נכר חלדוס נקושליץ'. וכ"כ הפרי מדס וז"ל סלג שחמת המחניים לטון נלג'ץ' נכיומ' כ"ס וסלג שהנכר חופס אותו הוא חלג נחמך הכסלים שחמת נכר חלדוס והוא מתפשט מן הכליות והולך לפי הנכר סלדוס חופסו אותו דחלג שעל הכסלים אכרה המוכר ולא נחמך הכסלים. חלג חרנל דחוחל מתני' אסור והוא חלג שחמת המחניים שקרין לו מנעלי' (הוא סלג שנין הדפס נכסר חלדוס עב) הוא חלג הקוריללש בין נכר חלדוס שעל הכסלים ינין הקוריללש ומקריין אותו

לשקוע הסכין בשפת הכתף סמך לשורה ויעקור שורש גיד זה שהזכרנו למעלה ששם השורש שלו (ג) ומוציא מצד הכתף מלמעלה חוט אחד וכן לכתף הב' ונוטל היד ומחתך בו ומוציא ממנו גיד אחד ואינו נמשך למעלה ומדתו כמדת היד ומחתך מצד היד ומוציא משם גיד א' שהוא סמך לעצם היד:

ד ואח"כ מתחיל ממקום סיום הגיד שמוציא מן החזה (ה) ומקליף כידו אותו הקרוס שעל הכסלים: ה ובשמקליף

חגשה קרמי הן חלחל מסיס חרנל דמפלי ודמפלי וכו' ודכשלי הן הקרוס שעל הכסלים. וכחז ג"י נבי' ס"ד ד"ה סלג שחמת המחניים וז"ל וכחז הכש"ל נחשונה חלג נחמך הכסלים יש אוקרים אותו מפני שנמנחל כשוו אותו עם סלג נחמך הכליות ק"ל כרנל וכו' דממכרי ליה ואלו נובגין זו היתר דהביא דכולל כנא וכו' מומלל הוא דממירין זה ויש מקוונת נכסנו זו ליסור ונלוחו מקוונת חשכר ששקור להחיר להם דשמח לא סמו זו חלל נכסנו ליסור חלג סלג שעל הכסלים עכ"ל: ונחשונה אחרת כחז סלג שחמת אותו הקרוס נמנעלי' מנקרי נכר נכסלים אותו סלג שחמת קרוס דק הסמון למחנים ודליי אסור ואין זה נקלח נחמך הכסלים חלל אותו שהנכר נמס חופס אותו והוא אותו עומד בין כפלי נכר הכסלים חלל אותו שהקרוס נכד חופס אותו נכלה הוא על הנכר ולא נחמך הנכר ואין לך מי שמתחיר עכ"ל. ועכשיו לפי השיטה הזו שפיר אוקרין אותו סלג שחמת העור ככל מדיניות פולין' פיה"ס מעריץ' וגלילותיהן. חלג חלג נכרץ חשכנו בומהין על הרש"י נפגמי' דל"ג וז"ל סלג שהנכר חופס אותו סלג שעל הכסלים שחמת הכליות [ונכלה נבונה הכסלים] (פירש נמנעלי' יוס סוג סימן י"ב ונכ"ל'ס סימן ה' בזה"ל נכמה אחר שחמתה שחלוי' נכגליה שהכליות הם למעלה ונכסלים למטה ונקלח מהשומן הכסלים חלל הכליות נבזה הכסלים לפי שהוא הפלג הנביה ממנו מתעל לארץ שחלוי' עליה). ואחר כך נכלפ חמת הנכר חלדוס דק ומתפשט חמת אותו נכר דכל הכסלים יתהשנכר חופסו מוחל ובשכלה למטה אותו נכר יולח ממנו קרוס עב וזלג נכד קרוס דק וקליש המתפשט נכל הכסלים ששקור משום סלג כדלקמן וחמת אותו קרוס עב יש חלג ויש נובגין ליסור נלוחו חלג לפי שאלו קרוס אינו חסוב מיפוי נכר שדק הוא חלג נכרץ חשכנו נובגין זו היתר וגם נעניי נכלה דמפלי נמור הוא עכ"ל הנג' ויכול להקטית סהדי ס"י וגו' וע"כ אני מומר שזה הסומכות נכ"י הנ"ל הכל קלי על הכסלים נכד הכלי' המסוכר לו המתני' שסס שייך חרנ' דחוחל מתג' והממירין סכרו שחמת העור היה לו מניקל מחלג המתני' והרלייה נדכרי לפעמים נקלח כסלים ולפעמים נקלח מחניים ומו שחמלה נכית יוסף סימן ה' נד"ה נכדור הניקור נכעל הפיפור וז"ל כחז נכיו נבי' ס"ה מתחיל מעקוס סיוס הנד' שמוילס מן הסזה ומקליף נידו אותו קרוס שעל הכסל וכשמקליף נכלין כלשי מוסיין סהן נכסל וכן ג' מיימין וצ' השכאל וכו' ונודר אותו סלג שחמת נכר המחניים ומקליף יפה יפה מתחמת נכר המחניים ייפוי נידוי הנהגה ופטר כך מעציר נכר המחניים שקורין נלג' לונגני'ס וגוררו יפה משני נדריין ולחיו עלס היתון נכתיים המתחכו ונקסר כל ההנזוחות שסמחוס עם הנכר כדי שאל יסחיינו זו משרשי ספודין ונכר המחניים כלום עכ"ל ניה יוסף ועיין מזה נקמן נדין קושליץ' סימן י"ז נמקוס דוד ספיק' ח' כלה וכהנ נכירכס זו שהקוונת מנידין ומגריכה חמת הקרוס שהולך לחמך הכסל על כמך קלי הכל על הכסל ונקלח אותו מחניים חלג על כמך מאחר שדנך נמחניים נקלח לפעמים כסל ולפעמים למחניים ככל כי לונגני'ס שמוכר הוא גם כן נכר חלדוס נקושליץ'. וכ"כ הפרי מדס וז"ל סלג שחמת המחניים לטון נלג'ץ' נכיומ' כ"ס וסלג שהנכר חופס אותו הוא חלג נחמך הכסלים שחמת נכר חלדוס והוא מתפשט מן הכליות והולך לפי הנכר סלדוס חופסו אותו דחלג שעל הכסלים אכרה המוכר ולא נחמך הכסלים. חלג חרנל דחוחל מתני' אסור והוא חלג שחמת המחניים שקרין לו מנעלי' (הוא סלג שנין הדפס נכסר חלדוס עב) הוא חלג הקוריללש בין נכר חלדוס שעל הכסלים ינין הקוריללש ומקריין אותו

הלכות ניקור לבעל העישור

מקום דוד

אוחו עכ הקוד' ללש ולף על פי שנשכר כעת
 שכול לומנש' מספס אוחו (שואל הכשר פלגם
 למעלה מלגל י"ג) אינו מיפוי דכמה צמים
 סרוקי מסקרי' כללו כל אכר לעד עומד וזהו
 הסכל המנוגס חס פלג סוף סקנל דמותא
 מחני וקרוס דק מסקרי' צין אוחו פלג וצין
 נשכר שומן מסמסיו סעלין פלג וסממון שומן
 נמלס ניקורו של קוד' ללש סלס משוס פלג
 עד כלל לשי' ער'ס' וכן נכנסת כדולס ס'ד

ה וסמקליף נראים (א) ראשי החושין שהן
 בכסל וזן שלשה מימין ושנים
 משמאל שלשה מימין מתחלקין לשנים שנים ושנים
 סמסמאל מתחלקין לשלשה שלשה ונוטל ראשי
 הצד בידו וממשיך ונמשכין מאלהן בהיותן חס
 אבל

סעיף ל' ובהם יתורץ הקושי' ה"ל ה"מ ממעמין בלכות כ"ל ותצין היטב ולפי סר'ס ספיר סלס צני ססכנ
 מקלין כי סוף כמנ סעלין פלג סוף נגד הממניים ליהצ'ס וסממון שומן סממון סוף סכסל ססוף ססד
 ללסן לכך סין סממין ככסל סס' סממלס סס צין נשכר שומן סנקרלין קלס פלג וצין מזה דסר'ס
 נסלס סענ' סיוון מ'ס וסמממין נכסו סלל על סכסלים כי סקרוס כדק אינו נססנו מיפוי כלל לכך נקראים
 ססס ססור גס כן סעלין דק סס כסמון ינכס מוס נקראין סממון וסמון כי פלג נשכר מיפוי אוחו (ועיין
 צמיון ס' דין פלג סענ' ססמס נמקוס דוד ס' צ')

ה (ב) ראשי הסוסיין כמנ סמממין צמ'ס צסס כל'ס סוסיין נשכין סקריין י' ס עיקן סק'ס צלס' וסני
 צקי בלוחי סוסיין כי לל ידעמי סוסיי פלג בלוחי סקוס לעד מיפוי דכפלי ססמססס עד ססס
 סממניים וסמון לעדני סל סמממין סלל לסי ססמלס ססיר סנ'ס דל' וסמנ ר'י סמנ סמילל סוסיין נשכין ס'י
 דס'י נשכין סיוון סוסיי דכפלי סלונק' סל סקריין סמסס סוסיי סיס צני ככסלי סלסל סממלס וסמני סממלל
 וס'י סל'ס דלי סליף ליי עד סממני ססלסני ולי לל צני ססירי' צמריי' סל'ל סממלס וסירס'י לסרוסי צמריי'סו
 עד סמללס סססר סזס (ועיין מזה בלסני סגסרי' סנ'ס) וסלסו סמנ סממון נשכר וסלסי ססלונק' נדנקין
 ססס סססו נכלסי סללסות עד כלל לסיון דס'י וכן צי"ד סיוון ס'ד סעיף י"ג וכן סוף לסנינו כסדק סיקור סל
 ככר כסס'י וס'ל מדרגים סליי' ככרס סקלי על ככסר סנין ללל י"צ לללל י"ג סקור ססוס סכנל דסמלס
 סמני' כי ס'י סוסיין דכפלי ססמסנין מן ס'י ללסות דכיוני י' י'ס י"צ עד ככסל סוסיי נכס'י' בלסנינו וסלסי ססלונק'
 נדנקין ססס ססוס סוף ככסל וז' סוסיין סלללל י"ד וי"ס סס סקריין דק ססוס דס וסוס ס'י על סללל י"צ סוף
 נכדק סקור ססוס סלל וסס'ק וסלסי סמנ סממון נשכר סף על פי סני' מניס סלללס ססיון סל' וסוק'י' סמלל
 סכסלים מ'ס סמנ וסלסי' ס' סממון לסדק סללל סל' סמלל סממלל סלל סממניים וכן כלסון כסור ס'ד וסיוון
 סלסי ססלונק' סליון כסני צמס סללני' וסל סממלל סססר ססיף לסני' סל' סלל סייף סס סוס סלל כדכני
 סממיות סיוון י"ג צס'ל לעד קרוס וקלס סממסס ככל ככסל סלסור ססוס פלג וסוס ככסל ססוריים דק קלס
 מנענ נשכר ככסל דססוס סממלל ססני' על ככסלים סססר סס ככסלס וסרי' לסקיר סוחו קרוס עד כלל
 לסיון לכך דייק דס'י וסלסי' ס' סממון לסדק סוף קלי על ססממניים נמקוס סממון ס'ס נכסנ לססוריים כי
 סניד מניס על ללל י"צ וססס וסילך סייף לססוריים דל'ס מ'ס לו לסכיר וסלסי ססלונק' מלרן כסני' וצס
 מוסנ ל' קונס' ססמ'ע ססר סלל סלי'ס צממיות קס'לי'ן מן ססמוריים כס'י י"ז סלל מן ססוס ולמפלס כד
 ססמוריים לריך ככסר ניקור כלסר סניס צס'ס על מקויו וסל צמסכס כמנ וסריך ליזסר סוסס סקרייס סלל
 פניס לסכס ססרייס וכן כמנ ככס'ס וצ'י כמנ צ'י דכסלס דמלסורי'י' מוסרל סזס מנ' סעמיס סלל דסלל סמנ
 דסמלל ולי סוסיין ועוד דמלל נשכר סיסס סוחו סוחר וסל סליכ' למימנ דסמל צמס כס'י סרוקי מיסכקל סו
 סמל סלונק' קלס קודס ססכסו לסון ככסר וסלי' יס'י' מדרגנן נקון לסטס ססריין דלין לוללל כליסור דכנן

תיקון הלכות ניקור בלשון אשכנז לרד

א החזות דחם הייסט דחם כרוסנו מן דכרנלובמן ויסססן דחם לווייס קבכנננננננננן מדרס
 הערויסגננננננננן וסדרנן, וקכרי'ס וסון בימי דער מייננן ויט דכסן וססססר ס'קג הידיין
 ססס'נן וסס, מוס דייפוס וסססס וסמללסו הערויסלוברינגנן, פלן דער כרוסס מן מין דער ריכ'סונג
 ככנן דכנ נכסנל בייס לוס פלחמקנן ככננן לווייס מדרסן מין דער געסטמוט מיינגס ס'סס ל' ד'ק
 ד' הכתף דער כוג, מן דכרנלובמן פלחמגט וסון דער פלחמגט וסון מין דכרנלובמן, דחם קלינגנן קרעכלען
 וסללל יך בייס מן דחם קייביצק ליכרס. וסון מלכטס מין דכרנלובמן, דחם קלינגנן קרעכלען
 ויטלולט רכנננן

דכל חיקון דרנן: כעין דלוריימא חיקון
עכ"ל וכתב האמ"ק אי שלף לכו חיינו
ותחלנו: וזי לא נעי למסודי נחריהו ואי
שני נמים הוב כממיו ומדרי הכ"ר יסאל
היה טובה שלל אכל מלוחו סמיכה לפי שאין

אבל בצונן צריך למשפשש אחריו (ו) יגורר אותו חלב שתחת בשר המתניים ומקלפי יפה יפה משני צידי הבהמה: ו ואח"כ

הפסוקים הנזכרים להכיר אותן מהימי עבר. ע"כ נכון הוא לנקר בכל דבר ב' נלעות כחוצר ללעל ועכ"ל לגיד
ללע י"ב נדך למעט אחרים ופסלנק"ן בגדיהם לדיך ב"כ למעט אחרים כדעת ד"י שב' מוסין אלו יונקים מחלג
בכסלים ומה שאמרנו שהדך להכיר מהם ב' מוסין דווקא בשעת המים י"ב נלעות בשלם הפנים אצל אם מהימין
רק יורד או י"א נלעות לא לדיך להכיר מהם רק ד' מוסין ואפי' אם מומין רק ס' או ט' נלעות אפי' לדיך
להכיר ב' מוסין בין הנלעות האחרונות כדי שלא ישחשם הדבר ודל': (ב) וגורד צנ"י ס"י ס"ה ד"ה הניקור.
וגורד אותו סלג שחמה נשר הממניים וכו' זהו מיוצאם לדמות מחנה און קלי זה גם כן מחסורם נשר מן
ללע י"ב למעלה כי אין שם חלק לומר חלק הפנים כמו שחמה ללעל ס"י י"ב נלעל כי נלעל מוצרם נשר מן
סדיו מן הסלג הפנים ויחלק הפנים אין נמלא שם חלק רק חלק הבכלים והוא חומר שחמה נשר הממניים.
ללע יגורדי צימיו היה מומין ב"כ הנשר ציו ללע י"ב ללעל הפנים לכך אמר וגורד אותו וכו' ע"כ אם
ישאר בחלק הפנים הנשר ציו ללע י"ב ללעל י"ב לדיך למחנה העור (מהריק-גרלשטין) וזה הכלל כקד לדיך
בכירה החלג ונשר אדום לדיך קליפה הן הנקר מומה כמו שחלגל א"ה בחלקות הפנים מן האדום צנ"י ס"י
וזה הכלל יהא נבדמה יותר על י"ב נלעות המנהג צימיו לאסוף מן ללע י"ב למעלה ולדיך ניקור ע"י מומה
ושייך לחלקם האחרים כחזר ל' אשר"י צנ"י ס"י י"ב א"כ א"ה א"ה שחמה חושה אותו מומה צימיו וזה
אמר ל' אצל א"ה' הלי מיוצאם לדמות מחנה און קלי זה גם כן מחסורם נשר מן
אחור מירש"ה סלג שכל הבכלים שחמה הבכלים נלעל צנ"י הבכלים א"ה נלעות חמה הנשר אדום דק ומחשש
חמה א"ה' נשר ע"כ הבכלים ומה שהנשר חופשו מומה ושכלל למעט אותו נשר החושה ואלו הימני קנים לכן
ומצ וכו'. ועיין ללעל חזה צנ"י ס' במקום דוד. וכתב רמ"ל בהבחיני ובהשוואה להשגל"א ס"י ש"ח וז"ל אותו
סלג שחמה הקרום דק הסמוך לממניים ודלי אדום וליון נקלה שבתוך הבכלים אצל אותו שהנשר ממש חושה
אחור והוא אחרי שהוא ציון כפלי נשר הבכלים אצל אותו שהקרום נלעל חומר חופשו נלעל על הנשר ולא בתוך
הנשר אלא בן ה' שחמיו ע"כ ד"ה יצחק י"ד צנ"י אשר"י חזק צנ"י אצל נלעלנו מומין יסוד י"ה
צנ"י נלעל חמיו נשר צנ"י חוה. הלי חכמה לדמות מחנה און קלי זה גם כן מחסורם נשר מן
שיקפא הנשר ואחור גוזה עמו מוכס נחמיהם עוקרין ליוצ"ש שרשמן מרשיו למעט הנלעלות קטנות והכפא
וכשעננה משרים נלעל אותו חלק פרוקי מיוצאם וכו'. ובמדרשו יו"ט צלחום מקום כחז צנ"י וכתב רמ"ל שכל
מדנני הרי"ף דיימו סלג למעט אחר גמר הנלעות אצל חוט השדרם ציון אותו נשר וציון פני הנשר הקמומים
לעור ים כמין שומן והוא נקבץ בצנ"י וזהו שחמה שחלג חמה הנשר שחלגל הבכלים שהרי נשר זה נלעל הבכלים
הוא ומה שחמה שחמה זה המיוצא ים שומן היינו צמני הנשר שהן כמין שומן ע"כ וכו' רמ"ל ד"ה שלו וז"ל דע
ב' סלג זהו ללד מן הנלעלות קטנות שנשלחו בצפוריים והוא ציון השומן שחלגל צנ"י וציון נשר הממניים על
הנלעות

תיקון הלכות ניקור בלשון אשכנז לרוד

שיטלוסרענגען, מוז דאס (דרייט) מיט אסיר וועגן מאס. מוז שערקע דחילו דאס בייט אס סגידען דאס בוגס קיינע מדרש מן דער ברוסט הענגען בלייבט.

[illegible]

רמס ויך מיט פלומקען בעזיריילע ווייסע ביינלען, וואס ווייל עס לויט היטצערטהייט געהערט, הערענאגסטעניטעט ווערען. בעליידיק דער לוקאל ריטעמען מיט קיין מונטערסער, קב דריי לעהן קרער פערלעכען פערמערען יידי.

ו ואח"כ מעביר (ב) בשד המתני' שקורין בלע"ז
לונביל ואינ ראי (ג) אלא לצלי וגוררו
יפה (ד) משני צדדים ואחת (ה) עצם המתן בנתיים
מחתו ומסיר כל ההגברות עד שישתווה עם הבשר
כדי (ו) שלא ישתייר בו משרשי החושין ובשר
המתניים כלום:

ז' ורחוק לבני מעיים (ה) וממשיך אותן ממקום שהן קבועים בו ומציא ראשיהם של בני מעיים באותו חלחולית המסוגפות שקורין בערב"י מבט"י אלסו"ר

הלכותם אלל חוס השדרכ ונכלה נכלה
 חסוריים וכשמסדיין השומן ומסוך מעל
 חומו נשר נכלה חומו סלג. ע"כ חנין ומסכיל
 לך נסירוש חומו נשר לפיל מללג י"ב נגד
 השדרכ ל"ך ניקור. ורעננין נמן סימן לרנר
 ונחנ נכ"ז שמעלנו צו סלג חסח נסנר ונשר
 נקיוס מכל נסנינו ולל יכלה עד נסרס
 נסנר הרי זה נסנר. וכן הרנל נסו"ח סימן
 בית יסודל נסלג נני נסוכסח מנולל 77
 כ"ס נז"ל: סלג לסחך כסכלים סקורין
 סללגין נללכבון משיס מלג הססוריים
 סלרין ניקור וכן ללל י"ב יזרז מלססח
 נללכבון נללסון סלל יסלר הנשר מללל י"ב
 דנל נללל י"ב עכ"ל וכן הסדרכי נסנ"ה

צו"ל לנד חוסי דכלי הנמשכים עד חמת המהניים ועל הלל י"ז הניד נמשך לכסלי וצקלה האמרון ראשי ש' מסובך לשדרה ע"כ אחוזה ויכוחי רחז בכל רחיות אשר בהנמי לפנים על כהשר שני גלג י"ז ל"ג איך ללול וצדיר לעשות גדר בכל תפולות ישראל וכל בעל הורח' יגזור בכל מיני גזירות עד שיקור המכשלה מישכאל:

ק (ב) בשר וכו' זה קאי על חלק הפסוקי אשר אנדר בנצ"ה לקמן ואנדר הוהיל וסמי לירי סימא דזי מילתא
הסייך לזה: (ג) אלא וכו' אנל אה נוכינן לנשלים ספי' לכתסלה ועיין מזה בצ"י ד"ס ומ"ס
וכו' וזי"ד סימן ק"ס ספי"ד: (ד) משני וכו' זהו קאי על סהנצ"ל במקום שיש מ"צ לכשר אנדר על מקומו
ספי"ס: (ד) עצם וכו' ר"ל הסדרה עד קופס: (ה) שלא וכו' כצ"י שלא יסחייר צו מנשר המתניים לאו משום
הנשר המתניים אקור משום דל"א לקר משום שספי ספינן הנשר המתניים הנשרל על ספי שכל
מסוכנין אז עס זה שספי מתנין עמול לקר לגרס יסא כדי שילך עס ספל דקוק ולין כלון מקומו דק אלל
קפושלי"ץ לקמן צבימן י"ז אנדר אז זסח צימר וסחייל ממנו אשר אלין לסניך שם צב"ד:

[illegible]

תיקון הלכות ניקוד בלשון אשכנז לדוד

ו) **בני מעיים** מייגעוויידע. דאסעלבע לערנעפאלט מין פֿאָלגענדע טהיילע: 1. דער **זיקעס** מוּד דאס דאָרף (זעט מין געטמחט מיינער נודען 5ח"ל. 2. פֿריג. 3. **אמבלין** 4. טריג-דערק. 5. דער **אוממען**, מויל וואָלעס דאס ווילן זעט. 6. דאס **באָהעריג**. 7. **חילח** מוּד **מלענדידעראס**. דאָרייט מירט פֿאָלגענדיקס לו בעמלען: ביים מיינעס קאָלע וואס וואָן דאָן הויט מן לויזע זייטען מינער מ'אָל מייסערסטען דעראס **מבליעהען**, וועהרענד וואָן ביים **קאָסעס** פֿיעה מויר ביים סחף, גייסע קרער (זעט נאָך דען זיקעס מוילן **מבליעהען** וואָן) מעכער דאָס הויט העכסטער

הלכות ניקור לבעל העיטור

נדרין לנידן לנכד הכותל ללד הקיפה וללד הכרכשתא עכ"ל וכתב הכל זו המנהג לנכד שניהם ללד הקיפה וללד הכרכשתא אין גורדין אותו לנהירי לפי שיש שם חלז טיבור אבל ימשיך הקדוש הארץ עם חלזו שליט דנוק עם הכרכשתא כשאר שומן וכן כלית נמדיית (שולין ומעשרין) אבל באשכנז לא כליתו שדיקס הסוט הארץ רק יושבין כל הקדוש על פני כולו מהכרכשתא וזהו שגין להסיר מהכרכשתא

אלסו"ר ומחתך אותו חלחולית עם אמה מבני מעיים ומשליכו לפי שאינו ראוי לאכילה אותו שוהא מקום קבוע לבני מעיים קורין אותה:

ח (א) כנתא ובלע"ז יבולין והוא אסור לבשל ומותר לצלי ונושל הדורא דבנתא ומקליף מעליה קרום של חלב: **ט וחלב**

הנקרלים סמנים שהם סוף המעיים דבר מועט כפלי אמה או פחות ומן הדקין המהובלין לקיפה מוחסין אמה ומשליכין אותה האמה ועם למנהג זה כמ"ס במשול' מהר"ל משה"ל לגבי כיש מעיט באמתא פי' השנחים י"ל אמה וי"ל פלי אמה. והנה צ"י דיעות מחולקים בפי' כיש אמתא ולכרוב הפוקקים הוא אמה מן הדקין המהובלין בקיפה לכן אין מסמירין כדי ליוולד דברי שניה ומנקרין מני אמה המלחולית הדניק צפי הצנעת מפני שהוא מליס מחמת המסנופות שילד דרך שם ומן הקיפה משליכין אמה מאחד שלמד הכז צע"כ ומיילא לאשיסם של בני מעיים בלחולית המסנופות ובלחולית מקום מבני מעיים אצל הקיפה הוא מקום דמוק ילד יותר מהלחולית הכרכשתא ובלחולית הוא לנכיות ואין לדעת טוס הימנה ולכן משליכין כל האמה וספי' ומיילא לאשיסם וכו' אבל במקום שאין המנהג קבוע וצ"ל השולא יש להסמיר כנזכר לעיל:

ח (ב) כנתא כתב בפרישה ספי' מ"ו קורין אותו כנתא וכו' והוא אסור לבשל לפי שהוא מלא דם מוסיך קטנים וי"ל לנקרם בשם כשנ"ל כתב שעכשיו נוהגין היחד ע"ש וצ"ע ספי' י"ט הניח שניך להסיר צנף ובעגל מן צ' נדרין הסוד ובכנס דק נד' א' דהיינו ללד החיזוק ולא הלד שמונה על הדלד שקורין כ' כפוסה לכן במקומות שנקליס לנכד אותו כנתא שקורין בל"ל ס"ס או פרי"ז ונמדיית מעשרין (דיל ווייסע לעצער) דהיינו למשוך ממנו הסוד כנ"ל וליקח ממנו כל הסומין הקטנים עם הגדולים דהיינו בחיך כנקב הנרלה שם מי שהוא בקי צדו וכלה הלכה לנעשה מותר אפילי ציטול אחר הללי כמו הכנדי. (ואפילי שדמתי הדלד דכנתא וכל הנלוים אליו מן המוך להניח מני כניס דיל"ל מ"ד מ"ו ספי' ד' ועיין מזה אחר חלז שעל הקיפה. כי הצ"ע השמים זה:)

תיקון הלכות ניקור בלשון אשכנז לדוד

הפרוטטער פורסטן, זק וזיס וזון פארסט פֿאָן דער דארהאדער, כח' געזאמלט, דיר פירט מבנההזון, מונד פֿאָן דעם טאכער' (טביח) דארת מין וועגני מבנההזון.

ז) ברכשתא מיזט דער מאַטעריעלער ווק דיר מונגייגקייט הערויסגעהט, דאָסן וזיס וזון מיינע המחב פֿאָלד וועגנעניידען. דאָן דיר הויט רינגסמוס הערוטעכליעהען. וזון וזיס דען וזאגען פֿאָרען מין דער מינוענדיגען זייטע הערוטעכליעהען מונד הערנאך ניווט וזון דען ווידעניידען ווק מויל מיינער זייטע לז מיזט, מונד מין קיינער דערס הערויסגעהט, דער הייסט בלזון הקורס (סינ'א ריב'') דער מיזט טרייז, מונד זיענט מין וזאגעס סטיק פֿעטט דאבייח דאס הייסט געהר קרער לוויקעל דאס מיזט חוב מונד מיזט חסור. בעליגזיר דעם דייזלען וזיס וזון לז פֿינדען פֿאָלענט מויל דער ויקר (אפי' דירן) וזיס וזון דאָן פֿאָן מוֹלד בידע זייטען דיר הויט ביז הערוטער פֿורטין, מבכר בארמית ריינוס מיזט דער וזאג וזון מין דייזלען פֿינדעט, פֿורסט וזון נוד דיר געזענייטע, דאָהער וויל מיר קיינען נייטע וזאג מייזליהען, וויל מיר מין קיינען פֿאָר גיזאוס וזאָסן געזונדען האַבע.

ח) כנתא דאס הייסט מין מסלז דיר זי"ס, מין בעהזון דיר פֿרייז מונד מין וועהרין דיר ווייסע אפער, דיעזע זיענט מויל דיר (הרמ דכנתא) קרער קרויז צ"ל. דאָסן וזיס וזון דיר קבעטע הויט פֿאָן מוסימן מבליעהען פֿאָס קענעטע ביס מין דיר וזאג פֿאָן דער זי"ס ווק קין חוב דאָרן געזעהען ווידר, הערנאך וזיס וזון פֿאָן דער מינענען זייטע מויל וזאָלער דיר צ"ל זיענט מיינע גרעסע

הרבה צ"ן אין צו דאס לחזור ולברך צו היחוד כי הדוד לפנינו נאמן
וציט הסמות מיינין עליו שם צננ"ה אר"י אמר שמואל מלך
דכינו יואל וסאך גדולים צאשכנז הנהיבו היחוד צנלם הדבוק לכנ
לא כ"ד שקלי מ"ו על הפטיטה העליונה שקורין (דלי נפ"ץ) ורצ
מעטת האוסר והמחיר. ונאלס מדכריו שדכרני הכל לרדן להפ
שחטת אורח קרום הדבוק מעט לכרם אוננס אלו שפוסקין אינו
עמנו אין אולקין צנאלס נקפילות המתימין אפילו הארדן וכלפתן
דכר (ובן כ"ה) קרום שעל הכללים כתב דכרניס מ"י כ"ד שני
צנולתאכרדיל"ס וצאשכנז דכרנין סימנו ופושנין עליו כרם וצ
להמיר אוננס אלו אין נמנעין מכלים של אלו אך אין אולקין צנ
דקין קרום שעל הכללים צננין ד' משלס הסנים : (ג) הגובלי
הצנולס היינו שעל הסמאס והנכיליל"ס היינו אורח מעמי דמקד
הידוע מ"ל מחוק וכן הוא בקינור ספרי י"ד עכ"ל ופי' הצנולס
ידוע מ"ל רלניו צנא כ"ל כשקדלו אורח צנא הידוע לעם צננין אס
צננין הים מדכרנין צנלסן מעני : (ד) וא' אית ליס אס צנ"ה
ומחור יול"ס מעיים קסן וסס אלוני יס קולס ארדן וקורין אורח
מ"ס אפילו דוצים וצוצים אונס איתו סמיכה ואין אולקין אורח לכ
מיוס קרום שעל הסמול אכרד ולין מיינין עליו והמניס מיינין
ופיכ"ס דרד מקוס עניו וכחצ דר"י שפסעס צנמקוס עניו אס
לכרם ולסלג וכחצ המדכרני צנ"ס צאורח שלס מנגד דרד אכר
מדכרני קוסארים וכחצ צכרד הניקור לנ"סע נוסל דלס הדיד וכו'
כשכ"ס צנ"ה מוסיין סנפוליס ושנפוליס אסרדן מעיס שלס ולי
כדכרני : (ו) ונושל הלכ צ"י כתב דכרנס מוחן מייקן הלכ ולי
דק"ס וקדעו ומוליס אס דמו ק

ליקור: (ז) כתב צ"י חלז שכל ההמקס
! ההמקס וניהם הסקוטס פקור וצוגנס כרת
חמח המרישה שהוא העור ע"צ הכים חלז
לפסירם והמדרכי פוקר בפל"ס הניה קח
הפקוס שחמח המהקס ולם נחלקו חלל צמלז
ונעין חכלים של המתיקן ומנישוליהן פך הכרם
שכר ינשל עמו ומסר להם ללכול ולין ליפור
צ"צ ותלשגנו כהנין צוק הימז ונלרנס ונרופי
פ"ר"ום הנהנין ללסר וזשאר קילות הנהנין
ל קילות חלז נע"ל: וזל שייך נל נע"ל
מירוס חלז צפני"ס קצ"י מ"ד וי"מ דעל
קני"א דיי"א והיז מוגחז חללססחז ומינח
ל דה"ס שקרס צעל ניקוד זל ככלולל חלז היז
והייט שגל"ח שזך שזו צפנני ולזו השם
צ"א הוז הצני מעיי"ס הנהלז שחל"ז חלס
צ"א שחז סריפס וקירין חזוז קני"א דיי"א
הוז סריפס: (ח) המחולל סג"ה ח"ז העונח
יו"ל"ק הוז כנגד הדד הוז שלל כנגד הדד
ומסינין עליו היינו מנני שהוא מחובר שם
שזס הכסקה וכ"כ סק"ל שזין ליפורו חלל
חלז שזל יפזוק שזי גיד וכתב צ"י חלז
לפסירם מחריבז וזן טענין להכיר הפקוס השז
הלז שזסז מוסיין חלל"ס דלס וצ"י כל צזר
ס חלל"ס: יא (ט) כתב

תיקון

(י) ברם

הלכות ניקור יו"ד סימן ע"ג מקיף דוד יא

(ב) הלכות ניקור מדרכי שם ספר החומות:

יא החצר הכבד שצריך לקלוק היותה מבחין
לפי שהחלב המכסה נוגע שם אבל
הגותר מצד הפנימי של הריאה א"צ להסיר הקרום
שבאותו צד אין שום חלב עב"ל וכ"כ באש"ר רפג"ה
בשם א"ז שיטול הקרום מחצר הכבד לצד הכבד
ושל צד הריאה מותר ונהגו לישול שניהם דלא ליתי
למטעי:

י"ד סימן ע"ג:

יב הכבד יש בו ריבוי דם לפיכך אין לו תקנה
לבשלו על ידי מליחה אלא אם כן
(ה) קורעו שתי וערב ומניח חתיכה למטה וצלאו
ואח"כ יובל לבשלו:

ג' הריאה

יא (ב) ב"ח המדרכי ב"שג"ה דר' אליעזר
מניין כתב דיומרת הוא הנקרא
כז"כ וכן שיש כש"י בחומש ויקרא ג'
והוא צלל המעליק ומולץ בין דיסה לבד
ויש חילוקי השומן המעורב צנצר היותה
שתחת הקרום מעטם חלב שהצטרף משהו
ליו מזהיר כל צנצנלים וצנצנלות שחלשם בהן
על למעוטי מוך והאריך שם אבל המסקנא
שלין שייך סלל כלל צימחת רק הקרום לצד
פנימי אם מתך אותו שלא ניכר חיוס לד
מולס לריך להסיר מנ' לדדים משום ספק
כי החלב המכסה נוגע צלל ס' לצד הכבד
אבל אם נקלף שצדיין ממוצר לללעות אין
לריך להסיר הקרום רק מול הכבד:

יב (ב) קורעו כתב רמ"א ואם מנקסה
הכבד פעמים צכין הוי קריעה
שמי ועד וצריך לליתו שיהי' רחוי לאכילה
גם לריך לחמוך הקונקות וגידין צחוטו לד
שמרס חלי צו וסלל אלל המרס לריך לחמוך
אף על גב שחוטו חלב הוא מן היתר' שגני
כי דין הקשת יש לו וצריך להדיר צמים אחר
כלי קודם הניסול מיהו אם לא הדיס צדיצבד מותר. וכתב רמ"א ונהגו שלא למלוס כבד כלל אשילו לצדס ואין
לשנות רק יש למולס כשהי' ממוצר צשפור לו מונחם על השל לללוס:

י"ב (ב)

תיקון הלכות ניקור בלשון אשכנזי לרוד

ט קיבה דער מחנמן, מחן ווס לופרסט דיע דערין וועלכע חס מחנמן ינד חיינע עולל וועג
סיידען מונד הערנמך דיע הויט מונד מוללעס חוב דחשקן מבקמטלען מחילו ווק מחן
דיח רייניסע פולין עסט.

י כרס דמס ינד דיע וומחנמן, דחשקן ווס מחן דיע הויט הערונטעלליעהן מונד מוללעס חוב
מונטער דער הויט זק מויד וומס מין דיע פלחטען סטעקט ווס מחן הערויסנעהנען מונד
מיוט חוב. נור מולין דיע (ייטע דיע דח ווקהנען חס ריינשטלעקת חייסען ועלבעס פלעטט מונד מיוט
נמך מיהרען ונהג דמס מונטער דער הויט בעפערדיגע ניכט חסור, וויסען מעכער דקך דיע הויט
וויט דעם חוב וומס דמחוי' מיוט, הערונטעלליעהן.

יא בית הכנסות דמס חייסט דיע כלה הויב, זק מויד

יב המסס דמס מיוט דער סידר דער חיליה קרער מענע פלור ווס מחן דיע הויט מונד
מול דמח חוב מונטער דער הויט זויכער הערונטעלליעהן, מונד מיוט קיין מונטער
סידר לויסען דיע יהודים וועלכע חס ריין סטקט ווקהנען.

יג המחול דמס מיוט דיע מילך, דחשקן ווס מחן פלן ביידען זייטען דיע הויט מבליעהן, דמס
קיין חוב דמחוי' באייכט, הערנמך ווס מחן פלן דעם ריקענטהייל חיינע דיקקע
מדער הערויסליעהן, מונד מלס געבען עס ינד נקך דריי' קליינע מדערן דמביי' דמס קיינע מבי
זייסט זקנסט ווס מחן מיוט מין מעסער נחלסיידען דמחוי' מחן דיע ומוחלעל הערויסבעקקוויט
ועלבע ינד חסור ווענען ח"ב.

יד הלב דמס הערן, דחשקן ווס מחן דמח ספילו מונד דיע חרען וועגסיידען מונד מיכונפריג
דיח פלחטען מוילעסיידען דמס קיין בלוט דמחין בלייבט.

טו) העצר

י"ד פ"ג פט"ו ד':

יג הריאה אינו צריכה חיתוך אבל נהגו לקרעו ולפתוח (א) הקטקנות הגדולים שלה ומנהג יפה הוא:

י"ד פ"ס פט"ז ס':

יד הבא למלוג הראש צריך לחתוך (א) חושי' שבלחי קודם מלינה וכן צריך להדיח בית השחיטה כדי שלא יהיה שם שום דם וכן כשמולגין העוף ואפי' אם חורך רר לחסיד השער דינא הכי כשמולגין ראש או רגלים ואין צריך לכוילחם תחילה ומליח אח"כ אבל אם רוצה למולחם תחלה קודם המלינה סגי ליה בהכי ואין השער' מעכבין הדם לפלוט ואין (ג) צריך לחזור ולכוילחם אחר המלינה וכן נוהגין:

יז (ב) הקטקנות כ"ל הכיעפותם כגדולי' ומנהג יפה לפתוח ולקרע וסעם למעט לפי שיש שם דם הנקרא כחול' וכן להסיר ממנו הפטרימא דזוודל ומעליה משום מילוח ושמו מוכי' עליו דקורין בלשון לשכנו גנב וסוד דעשעסם את כלל' י"ד פ"ס פט"ו ד':

יח (ב) כתב ז"ל סימן ס"ה סוסי שמוסי' כלונים יסיר מעשם דם. בין בלשונות ידים ורגלים יסחוק ויזיל' כפוסין כ"ל השומן שקורין גייץ' וכן גדל' מ' כ"ל כחג ולי' כחצני' מ' ס"ד נעם ל"ו להסיר המוכין למורי' כלזים וס' בין פקסות כגלי' הכהמ' ידיהן ומולטין אותן למס' כך מיהו צדיצד אין לפוט':

(ג) לכל צורכתי' נוכחין למולטין קודם מלינה וכן למס' כך מולטין אותן פעם אחת:

הוכחה

תיקון הלכות ניקור בלשון אשכנז לרד

טו החצר הכבד דמס הייסט נקטה לאייס, דמח'קן ווס וחו' דמס חייסכרסטע הויט געבן דער אפבער לו. הפרונטעליעהטן, ווען עס נאך חן דער כימה קרעכ חת פלייסע הענט, ווען עס חבער סקן מבגעסניטטן מיט, ווס וחו' מאלע לוייט זייטען פאקס נקטה לאייס הפרונטעליעהטן.

טז הכבד דמס מיט דמס אפבער. דמח'קן ווס וחו' דמס חלב ווס דמס מאלע הענט וועגסניידען, מוהר דמס גקסע מדעקן מינווענדיג מוילעסניידען וועגן דק.

נאן סטעאלע מיך נאך היער, ווסס לו דמס פארדרייטעל געהערט, נעמליך: דמס כימה, פלייסע מוהר קעמל פוטלען מוהר ווסס בייט געפליגעל לו בעמלסטן מיט, דמס ווייל מיך מוילעפיהלויך דמס הינטערפירטל סטעאלען.)

יז הריאה דמס אונגע, דמח'קן חייססען מאלע כעהרען מוילעגסניטטען ווערדען דמח'קן מאלעס בלוט געהערט הינטערגעהט, דען גנב ווס וחו' וועגווערלען, דמס גורגעל מוהר דען ווסט מוילע' סניידען, עס פאלענט געסטקטעס בלוט דען לו זיין.

יח הרגלים דמס זינד דמס פלייסע דמח'קן ווס וחו' דמס סעטלען פאן דען קלוינען מבהמקען מוהר מוילעסניידען בעפאק וחו' זיט כסר ומחלט, דמח'קן דמס בלוט הפרונטעליעהט. נאך דעם כסר מחלט ויזר דמס ווייסע פאטט (ד. ה. דער גייץ) הפרונטעליעהטען מוהר מיט מסור וועגן מימוס. מין ק"ק וויכטיג'מ' מיט דער אנהג, דמס וחו' דמס פלייסע מוילעגאלט בעפאק וחו' זיט פוטלען מוהר דמס ווערדען זיט נאך מיינמחל כסר געמחלט. דיעזער אנהג געפאלט זיט בעססער מוס ויט מיך מין (מולין מוהר מין געהערען) געזעהען מחכע. מין מחכען קרעטן כריגעט וחו' דמס געפוטלעטען פלייסע לוס קלב, מוהר ער מחקט זיט וויט דערזעלבען מחקעט מוהר מוילע דעמאלען מיט ווס ער דמס פלייסע מוילעמקט, מיכער אקלעס מחכע מיך קלעט געסטריטען, וועגן עס סקן דיעערד נילט סמדרעט, מחכע אנהגה דמח'קן וחו' אקלעס נילט טוהן. מוהר דמס דמס רביניס, אקלעס אנהג'ק נילט בעומוסט זינד, מחכע מיך עס היער געסטעאלט, מוס דען פולט לו וומרען, אקלעס נילט לו טוהן. ביא

מקומות וכו' לכן יזהר כל אדם במעלותיו
הפנים מן המסור ימנע על אלה י"ב חמש
בסבין שלא ישתייך שום דבר על אלה י"ב
ולא יזיזו את ידם למחך עלמלה פליט
כל שבו ולא אצל בלתיכות מה כי כשר
הלכתי בקיפת ה' סניף ז' ע"ס ובקולני
אצל הכל נזר היצט שלא יצא למעלה
בשבור כי הכסלים למטה משבור סניף גם
כן לשכורים ולמי ידעתי מכלוני מלין
הקילו הכיז עולם נזה יוכל להיות שאלה

כלה ש"מ משלם צניעין וסם הקילו קלת עלננות ימרות ומסם ילא הכ"ע לישלל צודלי שם מהר"ל
ידע מה לעשות וימיר על ידי ניקור כי לא נזכר שם שמומר לאכול אלא ימירה בלא תיקון ניקור לרבי' לדברי
הפנים הנק"ל עלמו מונס קניז סנז ולפ"ה מותר ההנק"ל סמר שמגבר כמלכ מעמו אצל קודם לכן הוא ג"כ
מסור וד"ל וי"כ בפ"ס קימן ל"ד סניף ז' אמנם כתבו הספרונים שיש למנוע לאכול הללע סימיל' מפני שקרונה
למלך הכליות וכל השומע לי יונעם ויצא עליו דרכה ה' ויואל את עלונו מתקם כרת ועיין בספר לקט הקמס
ג"כ קימן ל"ד וסם ינאס ההנקרים מה לעשות כרת ויושר במכלית מלושר :

סליק החלק הפנים בסימנים מ"י לרמזו כשעושה כנ"ל שם של י"ה ימורה עליו כי הוא מורה על שלום
בין איש לאשתו ומכ"ש בניו ובין אביו שבשמים. ונזכה לאכול מבשר השלמים בירושלים ויאמר
לצדתינו דים. אמן ואמן :

הא לך סידור הניקור מאחוריים מבעל העיבור במקום אשר סיבתי לעיל בסימן ט"ז
בחלק הפנים ועתה אסדר לך משם ואילך הבע"ט בסדר ואח"כ כל חתיכה
בהאחוריים עם פירושו אשר בקל תוכל להבין ללמיד מתוך זה הספר מעשה ניקור בדת
ובהלכה כלל ופרט :

א וקודם כל אודיע לך הכללים שצריך כל מנקר לידע והם הששה כללים אשר נרשמים בכלל הספר צ"י
צנה דוד בששה מקיפין צקולר וכלן אפרש אותם בששמים הכלליותין בסדרן :

כלל א גיד הנשה נזהר צנחמה וסיה ויהי צינך ימין וצינך שמאל ואין חילוק בהם צנח' וצנחנין וכל דבר
שמנקרים משום גיד הנשה וסלז גיד הנשה צנחמה ה"ה צניה רק מה שאסור משום שאלי מלנים
אין לנך לנקר צניה והספס משום דאין סיה נקרה על גני המס. אבל צנה הדין לא ילך המנקר למקום
סכנה לפי שנכנסת הגדולה מ' ס"ה סיה מ"א אין חילוק מהם בין סיה לצנחמה וצנ"י מ' ס"ה צנ"ה כחוב
גאון וט' השי' כ"י צר יהודא לנשי' על ירכי סיות מלוה לנקרן כמו של שור כנש וצו. וכל שאסור צנחמה
אסור צינך סיה וצקור שלנשה הימנה שקורין לנערין צנח"ז וכן השיעפ שכל גיד הנשה וצין הפכשות שקורין
לנק"ל פנס של צוקי לשמאל לנך ניקור כמו של צנחמה שהגיד כנחם חסח לימור עולם ולס יס אדם שפיעפ
כנגד דבר זה כליו לנדרותו ונוטה ללד מיונת לפי שכל סלקו סז"ל צין סיה לצניה לכן כל מנקר צודל הימנו
ולש"י לו : ועיין צלקט הקמס מ' ל"ד צ"ד :

כלל ב כל מנקר מווייז לידע ליזה גידין האסורים משום דס וליזה משום ג"ה וליזה משום סנז ג"ה כי
לס' שומרין משנכחל וכנז צפדישה קימן מ"י צנש סמ"ג גיד הפנימי סמוך לענש אסור ומייצין
עליה חלקות פירש"י כי הכי הוא הוא גיד ארוך ורששו משורכ צנלס האליה ויורד ומתפשט כל קף הצבול

הששה כללים מן האחרונים

מ

בשר הניתן על העלם הקולות (הן הגידין צקני"ל רל"ס דיינו רכ"ק וכו') ובשמיני נחלקם לזכר הקולות ועלם הידן שם הוא סמוך לעלם (ואינו מונח שם תחת הבשר רק על העלם בלד פנימי של ידן) שהוא הגג מן סכ' פשוטה ומשם ואילך נכנס ללד פנימי של ידן תחת הבשר לאורך הידן עד להכנסת התחבולה לזמנות הגידין שהוא פנימי צניי"ס כידוע למקרים. ועוד יש שם גיד אחד וזהו סיון סמוך לבשר (עלד סוף צניי"ס נדלחה על בני עלם צמקום שהבנתה חלויה צו) ואסור ואין סיינין עליו והגיד הזה הוא גיד קלר ואינו על הכף אלא מוצנע צמוד בשר הכף. (ומחילתו צקף הוא הגיד לני רל' (היכשאלענד צל"ל) אע"פ שהיא גיד החילון מ"ל לרדן לחטט אחריה כי היא נוגע בגיד הפנימי) ולכן אינו סיינין עליו שכן לא אברה תורה אלא שכל הכף וקורבו צלמוד סיון ע"פ שהוא נסען כולו בלד החילון של הידן עכ"ל. וגם לרדן לידע כמה הם צכלל כמו שארז"ל כל הגידין הן צכלל קי"א וסיון כי כל שלמות הללוא קי"א וכו' אבל הגידין שאסורין מהם חלז ומשם חלז ג"ה הן רק לא וסיון על זה אף תכללו מהנו לא כי זה לא גידין לרדן למעט אחריו:

כלל ג כל הנקד אשר יקד האחרונים שיהיה חס על ממונו של ישראל ובשם שאסור להחיד את האיסור כך אסור לאסור את המותר לכך כשרנו ליקח חיוס גיד יפהה לכתחילה מקום טובצו כדי שילאו לפניו ויבידו אותו בצעם אחת כי לילא זאת יתחכם אחת ויעושה צוה שחי רעות רע לשמים ורע לצדיק רע לשמים שסוף כסומא צלרונה ויכול להיות שיניס קלח הגיד צצצר ולצדיק כשחובטין אחת אחת מכלה בשר יותר מדלי ע"כ כל פעם יסתח מקומו כי לפעמי' הגידין הולכין צעקמיונות ולאו כל הגידין שוין צוה:

כלל ד כל הנקד לרדן לידע העצם של קליפה שאלו מקלפין מן הבשר משום שרשונן מהב"ה והחלל מתפשט ומתפזר בין הדברים וצין הפנימות מן המקום שבראם ככף נולא שם אע"פ שהוא בין הדברים אין לרדן קליפה רק גרידס היסד מכל שמונות ומכל החיטין יסד וקני ומתקדמים הדקין:

כלל ה כל הנקד יחן צגד פתחן על ירכו וכל פעם שיתקד צחלז יקנה הסכין צצצר כי יש דעות להיות למקרים צ' סבינים ולאו הלכח כוונת' וכן כתוב צפריסם כעוף ל"ג מקנה חדיר צמחטוט פ' צכל מקום שנוגע צחלז יקנה צמחטוט:

כלל ו כל הנקד לא יחן הבשר וידו עד שיעיינו צו פעמים ושלש שלא יחלל אחריו חלז כשעורה אפילו בלא צמקום אחד וכל שצמלל אחריו חלז או ג"ה מעצמיון איתו ומלקין איתו מכת מדרות וצפג"ס דק ג"ה אחרת טבחא שצמלל חלז אחריו ר"י אימר כשעורה רבי יוחנן אומר צבזית אחר רב פפל וכל פליגי כלן להלקותו כלן לעוברו אחר מר זוטרא כשעורה צמקום אחד כזית אפילו צו' או צו' מקימות וסלכתא להלקותו צבזית לעוברו צכשעורה וצבגרות אשכ"י כתב נלאה שיש להכריז עליו צצ"כ"כ צה"צ פליגי הטעם שהצדוקו מלמונתו מפני שצמלל אחריו חלז כשעורה ויהיה חודש ימים שלא יתעסק צלמונתו ואחר כך יבא חלל ח"ס ויחן לו הדין לפי ראות עיניו ואחר כך יכריזו עליו צצ"כ"כ פליגי צ"פ הטעם שהצדוקו מלמונתו מפני שצמלל אחריו חלז כשעורה ככר חזר וצמחטוט מנה טעם וקבל עליו מה פליגי ח"ס ומכלן ואילך הסדוקו ללמונתו וסבי טוא נלמן לסמוך עליו כצדאשונה יקודם שיטמעי הכרזה זו צצ"כ"כ אין לבקור עליו ואסור ליקח ממנו בשר. ואם נמלל אחריו כזית מלקין אותו צצנים צצ"כ"כ ולאחר המלקות יאמר צעלמו צקול רס אפי פליגי לקיחי מפני שצמלל אחריו כזית חלז וכלל כמו שכתבתי אלא אם מוכר חלזים צמקום שיון או כריפות צמקום כשרות נוסחמירין עליו יותר מפני שהוא חזיר ולרדן לקבל דין צפני ח"ס ואפילו הכי לא קמחטין אשכורי יאפילו לעשות סונו לכורר אלוים לא שצקין עד שילך למקום שאין מכדין אותו ויולא טריסם תחת ידו עכ"ל:

וניא"ה מדבריו שאם אינו מוכר בשר אלא שצלי הבשר יחטין לו לוקד אין מחמטין עליו כ"כ ע"כ יהיה כל הנקד יכל ומרד על דבר ה' יעשה מלכסו זו צלמונה ודריק צלמונתו וחס:

הלכות ניקור לבהע"ט מחלק האחוריים

מן דוד

מס' מ' לעיל מחלק השנים ואילך שס"ח.

ב (ב) הנה' פנל קדוש שעל גני כולל
לון חייבין עליו. והתחיל חייבין
עליו ל"ק הא צעילאס הא צמחאס ומיכ"ל
עילאס סלג ממע שעל הכליות יש עליו
קדוש דק וסוף סלג גמור מחלס קדוש ולגון
שכחילס יש לוסיין ויש מחירין ו' ו' טכין
לפחמיר ולסכיר הכ' קדומים: (ג) וקוד
לוחו שורש של גיד וכו' ר"ל סהטו הסרין
שנחוכו כמפושש צמרישט סעי' ל' ונוסיין
כל הנקוד' לגנים שנמלאים צמחו חומכין
ממכו ימס:

ג (ה) קדוש וכו' ולנו נוסחין להסיר ממנו
צ' קדומים ולהסיר ממס הגיד
הגדול וסוסיין לדימרים וסומכין לוחן סה"כ
הכנה כמו שתי ופרצ' ספי' קודם שלשים יום
הכז כמ"ל סימן ע"ה סעיף ג' תכנולין
שנמלא' צמחו גנים מקידין הקדוש מעליהן
ונמלסו עם שחר צמר ומוח:

ד (ה) כל וכו' ר"ל הנירין סלג וכליות
וכל הסלג שנמלא צמחויים סמוך
לסמוליות שהיו המקום חלל הסדרה ללכט
ולכטנו: (ג) הנהני' וכו' ר"ל לונצי"ל
שמוס על הסדרה כמו שמוזכר לעיל צמיתן
וי"ו צמלק הפנים ולקמן אגלר ס"ה יותר על
מקימו:

ה (ה) אליה יט' ר"ל יסמך הכלים מן
האסור ממע ומס' ומולא ממנו סוס
שנמחלק לשנים אגלר צמח על מקימו צמ'
י"ל: (ג) המקישיין וכו' ר"ל לז פניתי של
זנז נגד צמח מרלס כמו הכיס גבוה' סוף
עק"ז כל חלו לריך לסמך ללכט עד שיכ'י
עם הנשר שוב וכל הסדרה ללכט מן האסוריי'
סרישט משוס שיוקן מסלו הכליות וכן הכלים
יש לו יניקס משס:

ו (ב) שיש וכו' עיין צמרישט סעי' כ"ו:
(ג) ינדולא וכו' כחז צ"ל לא ידפתי
מס הוא חלל כך קבלת ממוכתי סחא מחיכו
צכ

ב ונוטל את הכולא ומעביר החלב שעליה
ומנקרים יפה ונוטל הסכין ומחתך
ומעביר (ה) קדוש שיש על כל אחד ואחד ומחתך
בתוך הכולא (ו) ונוקד אותו שורש של גיד מתוך
הכולא כמו שהוא עם קצותיו הגראין מבחוץ וכן
לכולא השני:

ג ונוטל הבצים ומעביר (ה) קדוש שעליהם
וממשיך את החלחולית וקולף קדוש של
חלב שעליה עם אותו חוש של דם בקצה אל
קצה:

ד ונוטל הסכין וחותר ועוקר (ה) כל אותו חלב
הסמוך להחלחולית טבל צדדים מעיקור
האליה עד מקום שעקר ממנו בשר (ו) הביתניים
שהוכרנו למעלה עם כל אותן הרוסיין המעורבין
עם אותו חלב עד שבנקר יפה נקום שהחלחולית
קבועה בו מחלב חוסיין וכל דבר:

ה ונוטל הסכין וחותר (ה) באליה ומוציא ממנו
חוש שמתחלק לב' וממשיך החוש
מעיקר האליה עד קצתו מאותן פנים (ו) המקישיין
על ירכי הבהמה ואח"כ נוטל הסכין וגורר כאותן
הפנים גופן חוברות שקוין צמחי עק"ז מן העצמות
וגורר יפה עד שישתווה מקום גבוהות החומרים
עם שפלות שביניהם ולא ישתייר לכל פני האליה
לא בשר ולא שמנגיית אלא גורדין יפה:

ו ופוסק הידך האחד ומפרק בסכין במקום (ה)
שיש הזכרות בעצם שבו גיד הנשה
וחותר הזכרות והנקבות ומשליכו והבשר שבצדדים
בנקרו יפה ככל מיני הוסיין מחלב שבו ומן אותו

חנות שקורין (ג) ינד"לא ומן גיד' ששם בעצם האמצע (ר"ל שהיו גיד הפנים עם הדנקים נז)
שפוסק הזכרות בקצתו ונוקד החולב ומיני הוסיין ממנו וחותר בסכין גדול הקצה השני
שהוא

הלכות ניקור לבה"עש מחלק אחרים

מן דוד

נשר שמינה כלל השל"ם כשנפתחין
הנכנסה ומלאהו כל"ה כלשון אשכנז ונפולין
ממחין להסיר אותו ידול"ל כלל נשאל
אלוה לל פותחין כלל מן הנשר ועיין
בפרישה ולקמן סי' פ"ז :

שהוא סמוך לעצם של ירך שזה מבני ומצא אותו
עצם אמצעי מחותך בשני צדדים ואף אותו עצם
שהוא סמוך וחותר בסכין גדול אותו המקום הסמוך
לעצם זה שהוכרנו ומפשפש אחר החוטין קטנים
וחתיכות קטנות של חלב ששם ומעביר אותו גיד

אחר הנמשך מקצות עצם האמצעי עד קצות השוק והוא הנראה לעינים וא"א לפרש
בכתב יותר מכאן וכן לירך השני וכל גידן שבירך אסורין בין צלויין ובין מבושלין עד
שבנקד אותם יפה ומציא כל החוטין וכל החלב שבתוך הירך שהכל הוא חלב ואחר
כך אוכל אותו צלויין ומבושלין: ע"כ לשון בעה"עש:

התנצלות קצת להמחבר על בעל העיטור.

והנה לפי שדרכי צעל הפיטור כן כלשון קצו ולי מפשש לפקדש כסדר צרכנות צחק הפנים לפי שהחל
לפעמים ששנה ושלש נדבר והוא עלמנו מציא שלי אשכנז לשכנז נכתב דרך כלל לשיכך אשכנז החלק של
האשכנזיים בדרך פקט כדי שיוכל להבין כל מנקר ליד להבין צלמונתו ולחודע מעשה מלאכתו של האשכנזיים
ואליה לשיכך כל הסדר כדי שיוכל כל אחד ללמוד הדבר על פוטיו ועל ידי זה עלאה הסדר דעה וכל צעלי
מלש"ל יצינו מתוך זה יזכר מנה שלומדים בפקדי קודש יודע עקום הליכתן של הגידין בכל מחיכה ומחיסס
ושומעין ומלביחין וכל מקומן יבואו נשלוס:

וקודם כל מדע ליד שמחלק ולמנה מלקי' שמחלק האסור מהם פחית' כמו שהזכרתי בפקדמה כלשון המורגל
צין המנקרים אשר שמדע נפילה הכליות וסלז ומסלסוליות כמוזכר לעיל בביטון צ' קם הסלק האסור
ומסמך נצטר הכנז מחוץ השוק הנכנסה ושם הדניקוס צין הפכישות ומסמך למעלה בגד הללים וטעל סכין או
נכנל שקיזין ה"ק ומסמך העלם ללל הזנז שהוא סמוך שכתשחא יולא משם ה"ס ג"ל העלם ה"ק"ל וחרזה
על גניו מקיף ניכר כמו ב' ומשם חיסם הללים שקיזין שווא"ץ צלשען או לוונע"ש"ל ואחר כך מקיר בגיד
הנשה שקיזין יד או לזנז ש"ל ואחר כך מקיר בקוטל"ץ או למנדע"ן צלשען ואחר כך מביר הקי"ל ארלם
שהוא מונס על נוקי ללשמה כמו שחית' נפסק גיד הנשה נכנסה לית ליה כף עגיל וזכו הסמיכה וכן צ"ד ס"ה
פע' ה' וכו דנוק בלרענה הסמחוס שהוא הנזי"ס:

ועתה אסדר לפנך החמשה חתיכות הג"ל כל אחד בשמו כסדר:

- (א) חתיכות האלה ובלשון המורגל (א) (Schwanz-Braten אדער Unter-Schal) ובו דבק. (ב)
- הקיליכתי-ברעטל. והשלישי שדבק בו (ב) (Zech-Braten).
- (ב) חתיכות גיד הגשה או יד ובלשון המורגל (ד) (Ober-Schal) ובשאר ארצות הויז פסולין דבק
בו (ה) הראך געשטעלל וברעטל שקיזין פסולין (ו) לעט"ל ובפראג דא טעיש:
- (ג) חתיכות קישל"ץ ובלשון המורגל דא ירד ובפולין (ו) (Lenden-Braten) וברוסא (Grad-) (Braten)
ובכל מדינות הויז פסולין ישאר בו דבק הקל"ץ או (ה) עקרב (ט) והרעקל:
- (ד) חתיכות עגול ובלשון המורגל (י) קניא רא"ם ובפולין קאששק"א ובאשכנז (דא) נענולין ובפולין
ישאר דבוק בו הראך געשטעלל וקאלין הג"ל:
- (ה) חתיכות ארכובה התחתונה ובלשון המורגל דא בייטש (יא) ועליו דבק ההענקל. ואלו הן החמשה
החתיכות דק בפולין חותבין הבשר קולנד (יב) והלניו"על (יג) מן הסלאב"י או קלאפקי (יד) אבל
בשאר ארצות מונחן זה ב' חתיכות במריה לננו"על אשר נשאר בסאנין:

(ד) ריעזעט מיט דעם חיבת רבלייבערער סטיקק וועלכעס ווען יאס מעהר צוריסען קענען.

וציר

הלכות ניקור מאחוריים בסדר הלימוד יט

וצריך לקלף הברע"ל הרעלה בראשו כמו ב' אצבעות רחב והוא במקום שמראה כסף ובמקום שמראה לבן ששם נוגעה החלב ואנו נוודגין להקלף כל הס"כ וכן בצדדין של הברע"ל צריך להסיר ממנו בצדו האמרי (ובלא דען וא"ס) כמו רחב אצבע משום שנגע שם החלב ובאוחו חתיכה ברע"ל יש שם גיד אחד והוא אסרה משום חלב ג"ה כי הגיד האלו באו מחלב הבליות והוא מתחשבת בכל הברע"ל כמו ש' לכן קודעין הברע"ל לשנים כמו דג עד החצי לארנו. ומסירין הגידן בתוכו והוא אשר כתבתי ממנו לעיל בסדר לשבחים אך ינהגו לחלק הפנים מאחור: (ס"א ס"ז מסנים.)

(י) המנקר את הכסלים ר"ל כשדצה לחלק הקיטליין מן המאגין יסיר הקדום העב הלבן שבפנים הבחמה מן הצלע יג' וגם חסדי החתיכה בשד אדום המונה שם שקדון שריסה קילנ"ד והוא נשאר מחובר לצלע יג' ולית ליה תיקון בניקור ולמעלה נגד הבליות שהוא אסור משום חלב המתנים וזו חתיכת בשר עליון מן חתיכות בשר שמונהין זה עליו זה שכתבתי לעיל בדוכחה לשבח' והיו הפירס העליון הוא הברע"ל על ס"ט הסמוך לזה. והב' הוא מונה באמצע שהוא חתיכת בשר אדום שקורין (ראו כשר קילנ"ד) ובסולין (ראו דעקל). וזו חתיכת בשר אדום האמצעי צריך להקלף מן צדדים משום שם דבוקים בחלב המתנים והבחמה בחיה. סורין פסין רק למעלה במקום. עב יש לו מראה כסף צריך גרידה ולא קליפה וקנקנות בתוכו צריך לחתוך בו. וחתיכת בשר הג' התחתון שהוא מחוץ לבשר קילנ"ד קורין אותו: (ראו דעק) שהוא מחוץ נגד הבחמה נגד העד אין צריך לקלף רק לצד הפנימי נגד הקילנ"ד וזו חתיכה נשאר בקצת אדמות בקיטליין סמוך לעקבה. על ס"ח ובס"ח פס"ד ד':

והבחל קילף ממנו קדום עב ולבן מצד החוץ ונוטל ממנו גיד א' תצורתו כזה וכל חלב שבו הוא שומן רק צריך ליתר שלא יהיה בו יסוד חלב באחיותו יוצא ממנו שום מים כחלב מחתך אותו מקום והותך אותו חתיכות הרבה. כמו שתי וערב (לכך אין אנו נוודגין לשחט בכותל) ולצלוחו אבל אין לאוכלו על שום דולבן של עין רק על ברע"ל וכדומה לו:

(יא) העוקין שקורין זב נוטל הסבין ונודגין מאותו הפנים של הזנב המכשירין על ירך הבחמה וכו' כמו בב' ה' ותחתיו באליה בין פס לסין ומצא ממנו חוט שמתחלק לג' ולפעמים לב' וממשיך החוט מעקב האליה עד קצתו משום החושין שיש בונוב אסורין יסודגין בחוט השדרה וחוט השדרה יונק מן חלב הבליות ולכך הוא הס' באבר ראשון מונב סמוך לצד הקף יש ב' גידין ובב' יש ב' גידין ובפס' ב' יש גיד אחד לכך מנהג בני סולין להקל בזה ואין מן הצורך להסיר שום גיד רק מן הג' פסוקים הנזכרים ולעולם אינן נחשבים רק לגיד אחד:

(יב) חתיכת בשר שקורין אליה (ובלא שוואגין בראמען או אונסער:שאל) קולטין אותו עס"כ (ב) לצד פנימי משום שיש עליו חלב שעל הכסלים וחלב האליה וחלב הבליות דבוקים זה בזה ועיש שיונקים קרין חלב שעל הכסלים וקראו בשר האליה עד העצם: (ג) הנקא וצריך לחתוך באליה ה' גידין ב' עליונות נגד השולש וקורין אותן קנקנות הם אסורין משום דם וז' השחרות הם אסורות משום חלב ג"ה דהיינו א' אצל עק הנקא וקורין אותו קנוק' גדולה (ובלא דא חלב:אדער) וא' סמוך להעוקין הנקא מלמעלה. דג' אלו מוזכרים בגמ' גידן ואצל קנקנות גדולה יש שם פ"ד' לאינו על הגר הגבוה וזה צריך ג"כ להקלף. כי הג' חלבים נקשו שם ביחור. ובסולין מחמירין מאוד בזה מ"כ לקלף ולא בשאר מדרגות:

מקום לגד פסיו דכפלי והמו' עליו מה שיד סל'קס כלל כפלי כי כפלי כולל סכסל ולכ"ס שיד כפן ונקוטל'ץ וס"ק שמנול' כפן כלל סל'קס גידין כונו שמנול' כפנים. דהיינו כלל פוקץ סל'קס וכו':

(ג) ועצם

יב (ב) פנימי וע"ז כתב מהר"ן פסיו ז"ל כלל סל'קס מותר חפסס שמעט כזה פסיו סכססו ויחשבו סכסל' שגללים לגד פנים מותר וכסתמל' ליג'ן פסל' דעתא כי אין סכססו כלל פל סל'קס פלגו וסול'ך לומר כן לפי סכססו קרינ' פ"ג מוזנב וכו' וידין נכסיהם פסל' מ' וכן כונס גדל' ופסל' סל'א"ל כסס פסל'ין פסיו וכן נוסגין נקק כלל לגד פנים פד שמנים ללות' שומן סכסל' ג"כ כפון וסס סול' כמין קדום דק וזהו כניל הכפסין ככונס: (ג) כתב מהר"ן פסל' כסס רל"ס פסיון שמנוקץ לסורין י"מ פוקץ פסל' ולינו כפן צלוחן פסיון כי לא ידעתי פסיון צלוח':

הלכות ניקור מאחוריים כסדר הלימוד

(יג) ועצם הנקא עצמו צריך לנקר אותו מן הבשר ומן השמנונית הרבוקים בו עד שנראה ב' עוקצין מן העצם הסחובין למטה כבשר ואצל העצם לצד האליה יש שם שומן שחוחת מן הזנב ועליו יש חלב דקלובסחא ואותו חלב ושומן האליה רבוקים זה בזה ואין ביניהם אלא גיד אחד דיל קרום כנ"ל לבן ומראהו כמראה שומן ואסור בכרת ומה שתחתיו מותר מטעם שהחלב מחפה וצריך לנקר אותו הגיד יפה ובשביל שהוא לבן טועין בו ב"א ואין יודעין ומכדין הגיד הלבן לבן צריך ליתן לב על זה ולהזהר ולהבדיל בין הטמא לטהור ע"כ נוהגין קצת מנקרין לשול עד הדרים שיש שם ואז לא נשאר שום חלב באותו מקום ועיין מזה בב"י סי' ד:

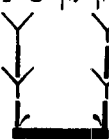
(יד) ומצד הב' מן העצם הבשר הרבוק בו שקורין (צעד-בראמען) על שם שהוא קשה לפי שהבהמה בחייה שוככות עליו צריך לקלף אותו ע"כ ומראה כסף הגדולה לאורך צריך גירדה יפה ונקי שלא ישאר שם שום חלב וקרומים הדקים ומכל השמנונית ולמעלה בצע"ד אצל הקנוקנה גדולו יש שם מ"כ כמו שהזכרתי בב' י"ג ובה חתיכה תמצא ששה גידין ג' אסורין משום חלב ג"ה הנזכרין בג"א דהיינו ב' הם אצל המ"כ ונקרא (מ"ס אדער) וא' הוא הגיד העומד (ובל"א צעד-אדער) וזה הגיד צריך למשוך אותה ולחתוך משם בית מושגה דהיינו הכולל מצד אחד שנקרא קש"ט ברוחב אצבע שהוא בין הצע"ד ובין הקייליך-ברעטל. ונ' האחרות אסורין משום דם דהיינו ב' הם הנעבליך למטה בשיסילי בצע"ד וצורתן כזה ונקרא ג'. והנ' שאסור משום דם היא נראה לפעמים (במ"ס אדער) אצל מ"כ כנזכר לעיל משום דם ולפעמים חתיכה בשר שרבק בו שקורין קייליך-ברעטל. ובין ב' חתיכות משום עד שנראה מראה כסף:

(טו) הקייליך-ברעטל צריך להקליף מב' צדדים ובו מונח ב' גידין האסורין משום חלב ג"ה אחד למעלה וא' למטה ותדקדק בפתיחות הברעטל שלא לפתוח עב ביותר כי אז תחתוך הבשר והגיד נשאר שם באסורה וכת' על גב הירך ולא לתוך הירך. ונמ"ד ובנה דף צ"ז ברש"י. ולפעמים תמצא בסופו לצד הצע"ד חתיכה א' מן הגיד החיצון נגד הקייליך-ברעטל. וכן לפעמים נשאר המבח למעלה בקייליך-ברעטל חתיכה בשר אצל הנקא ששיך לחתיכות יד או ג"ה אשר בי חתיכה גיד מ' ואותו חתיכה קורין בפולין (ראו יד"ל) ולזה צריך זהירות גדולות וכמה מנקרין אין מרגישין בזה:

(טז) חתיכות בשר גיד הנשה או יד (ובל"א דא אבער-שאל) צריך להקליף ע"כ ובמדינות פולין ישאר בחתיכה זו עצם המחבר ירכיש צריך לגרר העצם מן חלב ומן השמנונית הרבוק בו יפה ונקי גם הבשר שמזנח עליו העצם צריך לקלף ומצד לחין תנורו המ"כ יפה שהוא בסופו ותסיר ממנו הזכרות וכל מיני חומין שיוצאין מן הזכרות ואצל הזכרותו ונקיבו' יש שם מ"כ וקורין אותו יונר"לא ואותו יונר"לא מנה רק בפולין ליקח מי"ס אבל בשאר ארצות אינו יודעין ממנו ע"כ אין לאסור בכך עיין לעיל סימן וי"ו. ולפי מנהג פראג סמיכה ורבוק בזה הבחלה או ההויך-פאלק שמוזכר לעיל סי' ה' צריך ג"כ לקלף עד השומן של הרע"ק משום שיוגק מן החבל יאסור משום בשר בחלב. ובשר צריך ג"כ לקלף תחת ההויך-פאלק אע"פ שאין איסור בשר וחלב אסור גזירה משום סיה ומשום הרואה. אחר כך תנכה הרע"ק ויפיש הרע"ק מעל היר והסימן שקנאפ"ף ישאר ברע"ק ויקלף הבשר ע"כ ברע"ק עם הקנאפ"ף ותסיר ממנו כל הקנוקנות ובצד אחר מן הרע"ק כשיסול תמצא גיד אחד שהוא גיד החיצון ואחר כך תקליף הבשר תחת הרע"ק ובסוף יש מראה כסף מחוץ לקרן צבי תגיד היטב המ"כ ובחתיכות בשר זו יש לא גידין וי"ו הן בג"א דהיינו ב' הן המ"כ בראש מן חתיכה זו ולמעלה מן המ"כ תפתח הבשר מצד המראה כסף. לנגד המ"כ ושם מונחין ד' גידין יגראין כמו ד' אצבעות ביד לבן נקרא חתיכה זו יד ונחשבין לג' ונקראין ש' וצריך לזהר מאוד על סימן שנקראין הצפורן מן האצבעות י"לעמים גראין המ"כ ושני שיני' א' כסדר וא' הפוך כזה ובצד השני במקום עובי שהרע"ק מונח עליו יש שם עוד גיד השישי ונקרא (וריסען בלשון אשכנז) ומתחשט כמו ש' וצריך זהירות גדולות על

כא

אלו וי' גידיו לחטא אחרת. (b) ה' גידיו האחרות אסורין
משום דם דהיינו אחד בדע"ק הנזכר לעיל. וב' ה' תוך מ"ב
למטה מש"ן הג"ל ונקרא קרצבי ונראה בזה
וואצל אלו ב' נמצאים עוד ב' ונקראין געבליך
והם במים מגיד החיצון אסורו הכי צריכין אלו
ח"שום משום שנוגעין בגיד השני' כמזכר
לש"ל דהל"ל רח"ל ושל דהיי' ודע

התיבות (יז) בשר שקידון קושליץ (ובלשון אשכנז לענין-בראשען, זכרין: גראד בראשען, ובפראג דא ריד) תקליף אות: בשר למעלה שחזובר לה' צלעות קטנות גם צידן

באמצע עוקין מכל חלק א' ופעמים נשאר שם (ב) עצם הקולבסתה רבוק בעצם הנק"א שאסור מישום חלב דקולבו' צריך להסיר אותו עצם מן הנק"א ואצל עצם הנק"א מינה ששם מריפה לונביל שקריין לעדוויין יסיר ההוא בו אסור שמונה עליו חלב הסתני' וגם יסיר הדם החלב שמונה תחת החתיכה מריפה לונביל ונראה כמ"ב על חתיכות ארוך ותארו כונב מן הכביש. אבל לפי מלאכה שנעשה במערה' ה' בעתה שלקה כל העצם לחקי' לא נראה כל הסימני' הנ"ל כי הכל שייך באיני' ואחר כך תנבנה העיק' מן הקושליין בבחמה גסה עד (ג) החצי דחינו למעלה אצל הנק"א מצד

(3) החצר וכו' עם להאריך קמי די צוה קמיכות צטר י

לעסות

הלכות ניקור מאחוריים כסדר הלימוד

ונגע המ"ב ביד לכן צריך אותו לקלף משא"ב שא"ב מ"ב ובש"פול לארבו נראה בשר אדום במקום סיום מ"ב צריך לקלף ולעין חשב יש עובר גידין וחושן ישם כבצכצ"ע:

(ב) חתיכת בשר שקורין קניא רא"ב ובש"פול קשיקא וכלשון גמ' כף פוליא ברש"י מנ"ה משנה א' תקלה מכחון סביבו ובבשר עגל שיש עליו כסף אין צריך קליפה רק נרדח יפה ונקי מכל חלב ומכל קרוטם הרקין ובפנים צריך ג"כ להקלף עש"ב ומצד א' במקום עגול תפריש המי"זל ממנו הרוב וחגרי שם המ"ב וכן למעלה ע"ל הקני"ל מחון תגרי היטב המ"ב ותסיר למטה תחת המ"ב החלב ממוכר. ובחתיכה זו יש מ' גידין דהיינו במקום הרחב מצד א' יש שם כ' פשוטה כזה וזו נחשב לב' גידין כי הגג היא בא מניד (ב) התחצון ממנו הוא גיד שאסור משום דם. ועין מה

בכלל ב' מן הכללים. ובמקום העגול מונח' ג' גידין זה ע"ג זה והם ג"כ אסורין משום דם ובחתיכתו לב' גידין הזה מונח שם עוד א' וקריין אותה (נחן אדעי) לפי שהיא הולכות בשוקקי עד הקני"ל וזה הגיד אסור משום חלב כ"ה וזהו אחר מנידן שא"תא ברפניה אל"י א"ש ישני גידין וכו' לכך צריך לחטט אחריה אבל כששבים ועדים מונח הגיד הזה מצד ההב בהין וגם אסור משום שמונת על בוקר דאסור ויונק מחלב הכליות. ולמטה בכף פשוטה הנ"ל מראה כמו קנוקנות הן נחשבים לב' גידין ואסורים משום דם ואצל זה יש שם הוט לבן ועב לאורך ובצד השני הוט חלבן הזה למעלה תראה עוד קנוקנות וזהו נחשב ג"כ לגיד א' ואסור משום דם. והשומן לצד פנימי בקצהו בקני"ל צריך להתוך חתיכות הרבה כמו שתי וערב ועין מה בב' מ"ד ב"ה כתוב גאון וכו' וסעף י"א :

(גא) חתיכת בשר שקורין לרקא או ביי"ש ובלשון הגמ' ארכובה וחתונה ואל"י מחובר עוד

חתיכה א' שקורין הענק"ל בל"א ובהענק"ל מצד א' לצד הוין כשהחטת כחי"י יש מראה כסף תגרי המ"ב יפה מכל חלב ומקרוטם הרקין. ומצד א"ב שיש שם מראה כסף אסור צריך קליפה עש"ב מפני שיהי רובין עליו ואח"כ תסיר בחיבו הבשר הארזן שקורין (דען פנינע) יא"תו פנינע תגרי יפה ונקי מכל חלב בחתיצין ואח"כ תקלף הענק"ל בפנים כל בשר האדום ומראה כסף בפנים עד למעלה שסחובר לצושות הגידין תגרי יפה מכל חלב ומכל הקרוטם הרקין הנמצאים שם ובדקת צריך להסיר כל הפנינע הנ"ל להסתח כל הענק"ל ואח"כ מצד המראה כסף במקום הרחב בהענק"ל תסתח הבשר לארבו למעלה עד למטה במקום שיש מראה כסף אצל הפרישה ויש חמצא גיד א' ונקרא צדק פשוטה וצורתה כזה

וכסופו אצל הפרישה תקח פתחו החלל הראש מן הגיד הזה והוא אסור משום שהיא גיד החיצין הגובר לעיל בכלל ב' ובפרישה סעף מ"ו והבייש של הקנאבצין צריך ג"כ להקלף עד המראה כסף לאורך צריך לגיד יפה מחלב ומקרוטם למעלה בבשר העב תראה ג' קנוקנות והן נחשבים לב' גידין שאסורין משום הנ"ל ואינן נחשבים בכלל ג"א ואח"כ תחפוך השוק ותקע הסבין תחת הבשר שעל השטי"ך ויסיר משם כל החללות וכל הקרוטם והבייש שעל השטי"ך כי שם ימצא מים בשטי"ך ומאים הוא וגם שם סוף ג"ה היינו ארכובה וחתונה וכל הגידין וצושות הגידין נגנצין בו (ב) ואח"כ תחתוך הבשר מן העצם לארבו במקום הרחב העצם עד שישפול העצם ובאותו מקום יש סימן אזה ביהו מ"ה חמצא יצא דק וארזן באצבע וקריין אותה (כזה ביינ"ל) ויקלשין הבשר העגול שקורין מי"זל וע"ז מונח עוד ב' מי"זל על המי"זל החיצין מונח ישם חתיכת בשר אדום שנקרא (דאז מדיפה פלעס טר"ל) לה אין תקון לנקר ובאותו מקום מונח ג"ה שמיש כמו הקט וזהו סוף ג"ה וזה המי"זל בראשו יצא

מאלכסון גיד רחב ונראה בקרום לבן תחתך אותו ותתוך זה המי"זל מונח עוד מי"זל קטן כשתסתח

איתו

הלכות ניקור מאחוריים כסדר הלימוד

ואתו תחתוך לארכו במקום ארום גיד א' לארכו עד סופו ובשני' תקליף ממנו כל הבשר הארום בשפה שלהם ותגדר כל החלב וקרוטום הרקין שנמצאים שם ותחתוך מראש המזלזל החיצון בשני' כד לקליף ממנו עד סופו במקום שהם המשיחות לבנים ונראין כב' וזכ' עכברים וכל העצם תגדר יפה ונקי ובסופו תראה סמך לחוד העצם יצא מעצם גיד קטן מנקב העצם אשר בו נקב קטן ורק קבש ואחר כך תקיין העצם מצד הגס במקום שהוא רבוק לבוקי ראשטא משני צדדים וכל הלבן אשר נראה בו כמו קנייביל בלעז תסיר משם :

(כב) הקולית זהו בוקי ראשטא שיש זהו העצם החלל משני צדדים (ר"ל דער בין וועלכער אין דער מיטע דעם פלישעס לעגט) והוא מלא מוח הרבה שקורין (מאדך) צידך בראש לנקי כל הבשר אשר ישאר בו לפעמים מן ב' או ג' מקומות ישאר שם בשר ובסרט מן הוד וישאר עליו מן קרן צני לכך צידך לזה מאור ואחר כך תקיין מן העצם מצד א' כל הלבן שנראה בצומות וגידן או כמו (הארשלאקס) תסיר כל זה בראש ואח"כ תקיין מן שני ראשים מן העצם עד שלא נראה בו שום לבן כמו קנייביל ומצד א' נראה נמו מלפני בהמה ומצד השני נראה כמו ב'ף ובתוך הכף צידך לראות היטב שלא ישאר בו שום לבן ולכן מוב מאור לקיץ הכף לשנים ולהסיר מתוכו כל הנזיל :

(כג) הלונביל או לעדוויץ (ובלא דען העכט) תקליף ע"כ ומאדך אשר עליו לארכו תגדר יפה ונקי מכל החלב ומכל הקרוטום ובתוכו מינחין ה' גידין ג' עליונות נגד הראש אסורין משום חלב המתני' וב' תחתונים משום דם כמו בקישל"ן כי הקישל"ן ולונביל רבוקים יחד לכך דין א' יש להם ולמעלה בלונביל יש לו ראש וצורתו כזו כלם גוף ובראש יש שם גיד א' שהיא אסור משום חלב וגם צידך לקליף הראש ע"כ לבן כשרוצה לטול הלונביל מן הקלאקס" או מן הסלאבני או מן הסאנין אסור להתוך רבוק בו לבן צידך לשני' זו מזה באצבע מדי שיסא" ויתר חזוק בלונביל השריפה בלונביל"ל השריפה :

(כד) וויטשנקא ובסוף סלאבני או קלאקס" ובשאר איצות (דען סאנין) כשתסיר ממנו הקילנד הבשר כולו כפי ידך והלונביל"ל הנשי כולו ישאר שם השריפה ליליך בצלע י"ג והשריפה לנביל למעלה אצל ה' צלעות קטנות כל אלו אין להם תיקין לנקי כך יש לנו מקבלה איש מפי איש עי' הלכה למשה מסיני :

(כה) ועתה אסור לך הגידן המוללים באחוריים כמשאדיל שהם ק"א והסימן ע"ז כי כל שולחנות מלאי ק"א צואה ואע"פ שמביא בבי' הסימן אל תאכלו ממנו ג"א ישחן ג"א גידן שמחויב לחטט אחרתן כי הם אסורין משום ג"א ומשום הנזה אבל ע"כ ישאר עדיין ס' גידן שהאסורין משום דם והיציב עליהן ובתוכם הקרן צני וג' במיט'ש אע"פ שאינם כנ"ל צידך לחטט אחרתן והשאר גידן משום דם והתורה אמרה ונתתי מני בנפש האוכלת את הדם ובחלב כתיב כי כל אוכל חלב ונכרתה וכמו מן הקרוטום האסורין משום חלב ומשום דם כמו שכתבתי לעיל בס' ד' וט' סעיף ה' בהלק הטנים ובסימן ב' ג' מ' חלק האחרונים ובהם קרם המית בראש הספר ואין א' לפני שתרשום הס' גידין רק בסור ס"ה בדישה סעיף מ' ובכ"י בזה כתוב גאון וב' ולכן הרשימו רק הנ"ל גידן שיש להם סמיכה מן התורה אל תאכלו ממנו ג"א כולל גידן שאסורין מן דם אינו בכלל ג"א כי אין צייבין לחטט אחרתן ומשום דם הרבה מנקיין מקליין במקצת גידן כינתם בידאי לא לרעה נכתובנו רק המניעה להם מהיצר דעתם שאין ידעו באיזה מקיפן הליכות כסדרן לכך השמתי ואצט לפניך כסדר מעב' להם משני עבדיהם זה כנגד זה ישירו לכל מנקי בנקי לקיין ולרוע טעם של כל גיד שכתבם ובשיל ויבא לידו ישאלת הכס ואז יוכל הכס להחמיר ולהקל וישלום וזה לכל ישראל אמן :

הלכות ניקור מאחוריים כסדר הלימוד

כ"ה הוא לך חרות על הלכות משני עברים את זה הנ"א גידין שצריך לחטט אחריהן לעומת זה אלו הם' גידין שנרשמן כנגדו ובאיה סמן שתוכל למצוא כ"א בנקל בלי מרחא יתירה:

מצד זה למ"ד גידין שאינן בכלל נ"א.		מצד זה כ"ה גידין בצלע א' שצריך לחטט אחריהן:
ז עיין בסימן . . . כא ב עיין בסימן . . . יב ג עיין בסימן . . . טו ד עיין בסימן . . . טז ה עיין בסימן . . . יז ו עיין בסימן . . . יח ז עיין בסימן . . . יט ח עיין בסימן . . . כ ט עיין בסימן . . . כג א עיין בסימן . . . יח	ועוד ועוד ועוד ועוד ועוד ועוד ועוד ועוד ועוד ועוד	בבייש . . . א בחתכת אליה . . . ג בצעק . . . ג בקיליך ברעטל . . . ב בקוש"ליץ . . . ג בקלין . . . א בברעטל . . . א בגיד הנשה . . . ו בקניא ראפ . . . א ברונעל . . . ד בישילטליץ
סה"כ למ"ד ק"י ואחד בונב הן ק"א.	א' בונב הנה	סה"כ כ"ה צא וחשוב כ"פ נ"ה

סילוק חלק מאחוריים בסימנים כיו שהוא נגד השם הנדול שיהיה בכל עת במחשבה של הסנקר ידאח אלקים לנגדו בסימנים אלו ובחלק הפנים היו סימנים מ"ו בשם י"ה שהוא חצי שם וע"י שצריך תמיד הסימנים לפניו המלא מחציו תיבתו. ויכון כסאו במלואתו. וישלח מורה צדק לעדתו. ויביאנו לציון סבון שבתו. וגובה לראות באספקלרי' המאירה שכינתו. בעולם דעבדין מטללתו. בשללא בעזר דליותו כצילי. וורה בכסי ריה. לדו"ד לברכו. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

אמר דו"ר טוב להודות לה' כלת אשר גבר עלי חסדו ברחמי ובדוב חסדיו גמלני שהחיינו וקיימנו לזמן הזה להשלים מה שה' בזה החיבור וידע אני בעצמי כל מי שאינו בקי בעסק זה יתלוצץ עלי בהרבה מקומות אבל מי שבקי בהן יבטיחותיהן יתחוק עלי ויאמר מי זהו אשר סעל ועשה. ואם באתי לכותכם הכל באריכות כמו שהי' ברעתי לא יכלה הזמן ועוד אולי סיומה מכיס להאריך ביותר והרבותי ידי לאל עליון שתצילני משנאות ולא ילין אתי משונותי. אך הפיטתי וקדשתי בנושא ובערב וינעתי ומצאתי תאמין. ובאם תמצא שום טעות בדפוס שידוני לכף זכות זמן השמים ידוני אתכם לשובת. נגמר על יום שנכפל בו כי טוב לסדר ולפרט לא תזכר לה' אלקיך ישור וישא אשר יהיה בו מוס לס'ק:

תיקון לדור.

שייך לרף ב' אות יוד.

גיד הגשה שנשחטת להסיר ונתערב וכו' ולא ניכרו הכל אסור אפילו באלף לא בשלל. כי דין ברה יש לו. ומ"מ מעמו אינו אסור דאין בנידון בנותן מעט, אבל שומנו אסור וצריך ס' כנגדו להתיר הרומב לפיכך ידך שנחבשל עם גידו אם מכירו וזרקו וכל השאר מותר אם יש בו ס' כנגד שומנו ואם אינו מכירו כל התמיכות אסורות, ואם יש בקדרה ס' כנגד השומן מותר, הרומב ואם לאו אסור, ואם נימח הגיד ואינו ניכר מותר. ראוי לה חשיבות דבריו. ומ"מ צריך ס' כנגדו דאע"פ דעץ בעלמא הוא התורה אסרה, ועיי' ביד ס"ק ס"ג מדינים אלו:

שייך לרף ו' במקום דור אות ה

בספר עקרת הבית הובא בזהל כתב בספר כנס יונה להגאון מ"ה יונה ל"ם. נשאל חמי מהקלה מסודרה שהיה להם שוחט מכמו וכמה שנים אצל קצב אינו יהודי ואותו קצב הגדני שלא הגיה שום צלע לחלק אחרים. וכאשר נתע משם אותו השוחט ולקחו שוחט אחר והוא היה ג"כ בק בניקור בשר אחרים וצעק ככרוכא על זה ודראה להם שאותה הצלע צריכה ניקור, וניקר לשניהם מה שצריך לשלול מן הקרומים והחלב לפי ראות עיניו והיה הרבה, ונשאל על הכלים מה לעשות:

תשובה

כתב משאת בנימין בתשובתו ס' ס"ו שלא מצא בכל החבורים שצריך להגיה צלע אחת לחלק אחרים ואדרבא משמעות לשון מהרא"י בת"ה ס' קע"ז דדוקא היכא דיש צלע יתירה נמנעים מלאכול משום דמשוכה וקדושה לחלק הכליות אבל היכא דליכא צלע יתירה ליכא למיד ע"כ, וכתב:

ואני אומר דכלים שלהם צריכים הנשר, ואני אומר שמנהגן של ישראל תורה היא למה שנהגו להגיה צלע אחת לחלק אחרים אפילו במקום שאין שם צלע יתירה, משום שסיר לאחוריו אותו הצלע מתחילין לנקר הבשר, ואם יקחו לחלק האנים אולי יפו ויחבכו מעט מאותו הבשר עמו שצריך ניקור מן החלב שבו, והמשעם שלא חששו כלל לנקר מעבר לצלעות משום דבהמה בחיה סרוק מפרק וכל שהוא מעבר לצלעות הוא ודאי א"א לפרק, כי כל עצם הוא מונח כמו סנור בבית מבטחו כמו שיראה לעינים, ואחר שהוא כן אלו לא היה שם אותו המנקר לא חששו מספק אולי יתכנו גם מהבשר שצריך ניקור עמו וכו' אבל כיון שהמנקר הלא עומד לשניהם ואומר שצריך לחתוך מן אותו הצלע הא ודאי מבני חיתוך הבשר שעם הצלע הוא וק"ל עד אחד נאמן באיסורים והיה מן הראוי לאסור הכלים כולם דאין זה ספק ולא ילמט שכולם היה להם מאותו הצלע ונתבשל בכל הכלים שלהם, ואינם בשלים ברוב כיון דכולם הם בנידור בחזקת המשחמש, מ"מ מן הראוי להקל בכלים אחר שאינן ב"י דבכה"ג הוי ספקי טובא, אולי לא היה להם כ"כ חלב עד שאינן בשל בס', אף שאותו חלב שחתך המנקר היה יותר מן ס' מ"מ ידוע כי הם הותכים יותר מן הראוי והקרומים וקליפות הבשר עמו, ועוד הוגן החלב מה שסנקרים מאותן הכלים של בשר שמונה שם אינו בא ספק דבהמה בחיה מסודרת ואולי אינה מסודרת כולי האי, ויש בו עוד ספקא דלמא לא השתמש מאותו צלע בכל הכלים, נמצא בשלים הם אותן שנשתמשו בהם ברוב ואחרים, וא"ת שאינם חרוב אולי נתבשל החלב בבשר בס' ואס'.

ואם אין בבשר ס' אולי עם הרוטב הזה ס' ובלא"ה יש הרבה מקילין דאין אומרים חתיכה נעשה נבלה באיסור דבוק בשאר איסורים:

ולדינא כתב הגורד ביהודה בדעבר אין אוסרין אפילו הבשר עצמו שבין צלע י"ב לצלע י"ג בין דיש שם חסוי בשרה ולכתחילה צריך ניקור מהמנקר מוחה חלב משום שיש שם בתוך הבשר וצלע י"ג גוסא ודאי אסור ויש לחוש אולי יחתוך גם מהבשר שאצלו:

ולענין אם נמצאו צלעות יתירות כתב בספר כנפי יונה שם וזל ומשמע מדברי מהר"ל בהלכות איסור והיתר דכל הצלעות היתירות על י"ב צלעות צריכין ניקור כיון שהם קרובים כ"כ לחלב הכליות דה לשונו במהר"ל שם. דוסן כבש הובא מבית המכר ומצא בה י"ג צלעות ואמר לחתוך הצלע העליונה כי היא צריכה ניקור כמו האחרות דאין שייך לחלק הפנים רק י"ב צלעות ואמר כי יש להזהר בזה למנות בכל פעם הדמבתי שונגין מחמת מזהירות עכ"ל. משמע ודאי כל שהוא יותר מ"ב צלעות צריכין ניקור מהמנקר מוחה. אכן בתשובת משיאת בנימין כתב החומ"א יתירה הוא להתמיר כ"כ דהא בצלע א' אין שום איסור מצד הדין רק מצד המנהג והבו דלא להסיף עליה ולמה נחמיר כ"כ להגיה יותר מצלע א' וכו' עכ"ל. אבל אין אני רואה בדברים הללו שהיה כדי לדחות מה שהחמיר מהר"ל בפירוש דכל שהם יותר מ"ב צלעות שצריכין ניקור משום חלב הכליות. כי ידוע שהי' מהר"ל רב מסורסם וגדול בדורו וכמעט כל מנהגי מדינות אלו נתיסרו ע"פ הנהגותיו ורוב דבריו קבלה מרבתי וכן עיקר להורות עכ"ל:

שייך לדף י' אות ט' וחלב שעל הקיבה וכו'

הקיבה אע"ג דבאייתרא בא"י אוכלין איתה מ"ס אין להקל בו ואמר' ביה חתיכה עצמה נעשה נבלה כיון דבאקשתא חלב של תורה היא ויש לשעות חלב דאקשתא נמי. וצריך ס' בקיבה נגד כל החלב שעליו בין באקשתא בין באייתרא ואם אין בקיבה ס' חתיכה נ"ג וצריכה ס' נגד כל הקיבה ולדינא גם בהא יש לעיין. בשם עקדת הבית:

שייך לדף י"ד אית כלל ב'

כל אלו החומין והקרוטם האסורים משום דם צריך להוציא ולנקר קודם המלחה דאליכ לא מהני בהן מלחה אלא א"כ שיהתכם התילה (והיתוך לתחת) ואח"כ ימלחם. הגי מלי לבשל בקדרה אבל לצלי א"צ לא חתיכה ולא מלחה משום דנורא מ"שאב שאיב. ודוקא כשפני החומין על מני האש אבל אם הם מובלעים בתוך הבשר אין האש שואב א"כ יתחכם. ואם לא נשלף ובשילן בלא חתיכה צריך ס' כנגד כל החומין. ובצלי ובמלחה יש להחמיר ולקלוף סביב אותן חומין וקרוטם ולא בעי נמילה בצלי משום דעור חומין אלו עבים ואין פולטין בבשר משא"כ בוורידין דפולטין בבשר ובעינן נמילה כמבואר בדברינו לקמן בסעף קטן ו' ואם לא קלסוהו ובשלוהו אחד שנמלו החומין מותר בדעבר ואצ"ס דבבולעו כך פולטו ע"י צליה ומלחה ש"ח וכו':

שייך לדף ט"ו אות כלל ו'

כתב הרמ"א בס' ס"ה סעף ג' מי ששנקר והלך לו ואין אנו יודעים אם הוא בקי בניקור אחרים ואין כאן מי שיקר בניקור להראות לו אסור לאכול. אם לא שרענין אותו שהוא בקי בניקור וסוהוק בבשרות, ואע"ג דרוב המצוין אצל ניקור מומחים הם מ"ס טוב להחמיר עכ"ל. כתב הס"ז ס"ק ז' בשם רש"ל ואני הגבר שמעתי וראיתי שרוב המנקרים שלנו אע"פ שמתמירין לחתוך אף היתר מ"ס כמה פעמים מקילין בחלב ובקנקנות של ניד מחמת מהירות ע"כ נהגתי נעצם שלא אכלתי בשר המנוקר עד שראה מנקר אחר ויברק אם הוא מנוקר כראוי עכ"ל:

שייך

שיך לך יב לסדר חמשה חתיכות.

דיא לאנגען דער איינצעלנען שטיקע דעם הינטערפירטעלס אין דייטשער שפראכע אנגענומען נאך דען אלפא בעטא.

לענדען פאן דא פלייט קליינע ריסטען אבשעלען
אונד דען הימליכן דורכדרייט.

לינוועל. דיעזעס לענט הינטער דא גידען
הארט אן דא שדרה, איז לענגליך
אונד זעהט וויא איין העכט אויס.

סלאבני או קלאסק. דיעזעס איז דא
איבערעבלעבענע שטיק וועלכעס
מאן נימט מער פארשען קאנן.

עקרב. דעם איז דא פלייש נעבען דא
פליטע.

צעד-בראמען. דעם איז נעבען אבינען
שוואנץ-בראמען אונד האט איינע
לאנגע ווייסע זילבער-פארבע.

קייליכס-ברעטל. דעם איז אין לאנגעס
רונדעס פלייש, אונד הענגט אן דען
אבינען שוואנץ-בראמען. דעם זעהט מאן, וועגן
מאן דא דיקע פלייש פאן אויסען אויסמאכט.

קניא-ראם. דעם פלייש לענט אום דען
ראדריין אונד מוז פאן דענוועלבען
אבעשעלט ווערדען.

קולניר. דעם לענט צווישען דא אייבערע
זייטע אונד דא פרייה-לייד.

אונטער-שאל. דיעזעס פאנגט אן ווא דא
אליה וך ענדעט אונד צעהט וך
איבער דען הימל.

אבער-שאל. דיעזעס פאנגט אן ווא דער
ועקעל איז אונד נענען דא קניע
עטוואס שטימט.

בייטש. דיעזעס איז דאסעניגע בין וואס
מאן דא פעה אויסווינדעט אונד
דא האלט דארין שטעקט.

דעקקעל. דיעזעס איז דא פלייש פאן
גאנצל איבערצווערען נענען דא
גידען, דער אייבערן הימל צו.

האכגעשטעלל. דיעזעס איז דער ועקעל,
דא שטעט צעהט וך בים צום
גאנצל.

לעפיל. דיעזעס איז דא פלייש פאן ועקעל
בים אן בוך, דעם פלייש איז
עטוואס שטימט.

לענדען-בראמען. דיעזעס פלייש פאנגט
אן דען קנאכען ווא דער שוואנץ-
בראמען דארף לענט, אן, אונד צעהט וך בים
הארט אן דא צוואלפטע ריסטע, מאן מוז דען

מורעא!

כל מי אשר יחפץ להעלות ספר על מכבש הדפוס וירצה בקיומו שיהיה נדפס יפה
ובהנחה מדויקת, יחול לסנות (כאשר עשה המיל ספר הזה) אל המנהל של
בית הדפוס העברי הנזכר בהמשעלבלאטס, וימצא במה מבוקשו: האדרעסטע שלו:

Bernhard Nasch, Typograf, Pressburg, Schlossstrasse Nr. 70.

Druck von Stampfel, Eder & Comp. in Preßburg.

Namenverzeichnis der Herren Subskribenten in Jerusalem

mit folgendem Vorlaut:

Jerusalem, den 18. Tammus 5646. An den gelehrten und gottesfürchtigen Mann H. Z. Gelbart, Anwalt der ihr. Gemeinden in Pöchlitz zu Burgkunstadt.

Von ganzem Herzen geben wir Ihnen das Recht, sowohl die sämtlichen Vorstände, als auch die Hochschule in Jerusalem selbst, in die Reihe Ihrer Subskribenten einzutragen. Auch möge derselbe uns mehrere Exemplare einsenden und wir dann dieselben unter die Gelehrten Jerusalems und der Lehrschulen verteilen werden. Herzliche Grüße von folg. Vorständen der Talmud-, Thora- und Hochschule.

Administration der Talmud-, Thora- u. Hochschule „Reschibath-Ez-
Nachajim“ in Jerusalem.

Moses Fleckenfeld Rechn. I.

Dai Dar II.

Nathan Grünhut III.

Michael Kohn, Sekretär.

Subskribenten des Hospitals Biker Cholim der Gemeinde Nischinasim in Jerusalem.

Vorstand:

Zehr. Gottmann. Schime Wilt wisker. Abt. Szegedy. Abt. Rosenjohn.

Moses Lilienthal.

Urtheile der jüdischen Presse.

Jüdischer Kantor in Bromberg (Posen) Nr. 32.

Herr College H. Z. Gelbart in Burgkunstadt (Oberfranken) hat unter dem Titel Tikkun ledavid eine Broschüre herausgegeben, deren Inhalt in Hebräisch geschrieben und darunter ins Jüdisch-Deutsche übersetzt ist. Ganz bedeutende Rabbinen, wie erfahrene und kompetente Schochtim sprechen sich über das Werkchen höchst anerkennend aus. An der Hand der Broschüre ist es für den Menasser ein Leichtes, sich zurechtzufinden, denn es wird ihm ganz genau vorgegeschrieben, wo er die einzelnen Asern findet und wie er dieselben am Beameniten entfernen kann. Hat man zwar in Kürze einen Anfang über das Perichen im Ohel Nizchok, so genügt derselbe jedoch nicht im Hinblick auf die Reichhaltigkeit der vorliegenden Broschüre. Mit prompter Mühe und anerkannter Sorgfalt hat der Autor alles dessen Erwähnung gethan, was dem Menasser nur irgend von Nutzen sein kann. -- Herr Gelbart zeigt ein reiches Wissen und beweist, daß er auf diesem Gebiete ganz besonders befähigt ist, als Instruktor aufzutreten. Immer mehr tritt das Bedürfnis heran, den Gläubigengewissen auch den Geist des Hinterbierels zugänglich zu machen und wir glauben nicht zu weit zu gehen in der Behauptung, daß dieses Werkchen jedem Schanhet die Erlernung des Perichens möglich macht, sodaß wir den Werke die allerweiteste Verbreitung wünschen können.

L'Univers Israélite in Paris Nr. 22.

Herr H. Z. Gelbart, Vorbereiter, Schächter und Menasser, gewöhnlich Forscher genannt, in Burgkunstadt (Brennd), hat seinen mit nützlichen Zusätzen und deutlicher Uebersetzung die kassische Abhandlung des Rina David, wahrhaftes Handbuch des

vollkommenen Forschers wieder herangegeben, welches bisher unrichtig und wenig bequem im Gebrauch war. Dieses Werk wird außerdem ein vorzüglicher Führer für die so schwere Berrichtung sein, welche so wenige anzubüben wissen.

Il Vessillo Israelitico in Casale (Italien) Nr. 8.

Le prescelioni rituali del Nikur sono altrettanto complicate quanto mal note, onde renderle alla portata di tutte in Germania il Hazan e Sciohet Gelbart ~~Ph~~ tradotte in tedeko e corredate di note.

Nieuw Israelitisch Weekblad in Amsterdam (Holland) Nr. 8.

Wie man aus dem Titel dieses Buches ersieht, behandelt der Schreiber, Herr **S. S. Gelbart, Schochet** zu Burgkinstadt die Dinun über das Forschen der Vorder- und Hintertheile. Solch eine Arbeit kann natürlich, indem sie gut ist, von vielen Nutzen sein. Wir haben auch das Werk, bevor wir es ankündigten, in Händen der Amsterdamer Schochtim **A. Vedder** und **M. Goldschmidt** gestellt, die als großegelehrte Schochtim befähigt sind, ein Urtheil zu fällen. Sie haben nun erklärt, daß der Schreiber sehr gut auf der Höhe ist und daß seine Arbeit Empfehlung verdient; ihr Urtheil soll für viele genügend sein. In den hebräischen Text ist ein deutscher Theil hinzugefügt und der Gebrauch soll bei vielen Zweifelhaften praktisch sein. Der Schreiber beginnt mit dem Forschen von Kopf, Herz, Kinnbacken u. s. w. Darnach wird auseinandergelegt, was unter Eingeweide verstanden wird und wie sie geporscht werden müssen.

Mögen also solche, die es brauchen, sich das Werk anschaffen, es wird ihnen gewiß nützlich sein.

B r i d g e n s t a d t, (Unterfranken.)

Werther Herr Gelbart!

Dieses Buch ist für angehende Forscher nur sehr zu empfehlen und verdient Ihre Arbeit alle Anerkennung.

A. Schwarz, Lehrer.

Bekanntmachung.

Denjenigen Schochet, die talmudistisch gebildet sind und genanntes Fach zu erlernen wünschen, bin ich bereit, dasselbe zu erlernen.

Der Verleger.

Nachträgliche Subskribenten, welche gerade beim Schlusse des Druckes einliefen, und desshalb nicht in die vordere Reihe eingetragen werden konnten:

Meisenheim (Rheinland),
Herr Rabbiner Dr. M. Janowitz.

Anclam (Pommern),
Herr J. H. Alexander, Kantor.

Dirschau (Westpreussen),
Herr Rabbiner Dr. Nordheimer.

Conin (Russland),
Herr S. Rosenthal, Oberkantor.

Ich übergebe daher dieses Buch der Oeffentlichkeit für den Preis von 3 M., und bemerke, dass der Erlös zu einem wohlthätigen Zwecke verwendet wird.

S. H. Gelbart in Burgkundstadt
Oberfranken (Bayern).